БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 29 (3828)
5 ФЕВРАЛЬ 1979 й.
ДУШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«ПРАВДА» САҲИФАЛАРИДА

⊙ «Райком секретари» — газетанинг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади.

⊙ КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан ВСИП Марказий Комитети Халқаро бўлимининг мудири Я. Беренц бошчилигидаги Венгрия социалистик ишчи партияси партия ходимларининг бир группаси 31 январдан 3 февралгача Москвада бўлди. Делегация КПСС Марказий Комитети бўлимларидаги учрашув ва суҳбатларда ҳозир бўлди.

⊙ Жаҳон Тинчлик Кенгашининг «Қуролланиш пойгаси тўхтатилсин!» деб номланган Хитобномаси эълон қилинган.

1979 йил 4 март якшанба — СССР Олий Советига сайловлар куни

КЎНГИЛЛИ УЧРАШУВЛАР

Шу кунларда шаҳримизнинг Куйбишев районидаги кабелсозлар шаҳарчасидаги Маданият саройи ҳар оқшом кишилар билан гавжум бўлиб турибди. СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи 77/72-сайлов участкаси ана шу масканга жойлашган. Бу сайлов участкасида корхона меҳнаткашлари вакилларидан, шу атрофдаги мактаб ўқитувчилари ва муассасаларининг вакилларидан иборат юздан ортиқ агитаторлар коллективи сайловолди агитация ва пропаганда ишларини яхши йўлга қўйишди.

Ю. Б. Ґершович мудирлик қилаётган агитпунктда СССР Олий Советига сайловга тайёргарлик ишлари билан боғлиқ бўлган олтмишдан ортиқ тадбирларни ўтказиш планлаштирилган. Булар орасида ёш сайловчиларга бағишланган тадбирлар ҳам бор. Маданият саройининг 30 дан ортиқ бадиий ҳаваскорлик коллективи шу кунларда сайловчилар хизматида.

М. Филлева, М. Каримова, Л. Варталин, Э. Илёсов каби ўнлаб актив агитаторларнинг куч-ғайратлари билан шу кунгача сайловчиларнинг рўйхатлари тузиб чиқилди.

Фрунзе районидаги «Энергосеть» лойиҳалаш институти биносига жойлашган 91/134-сайлов участкасида СССР Олий Советига сайловларга пухта тайёргарлик кўрилмоқда.

СУРАТДА: (чапдан-ўнгга) сайлов участкаси агитпунктининг катта агитатори Р. Хачиянц, институт партия ташкилоти секретари И. Суханов, участка сайлов комиссияси секретари А. Азизова ва агитпункт мудири Ф. Нурмуҳамедо ва ўртоқлар агитаторлар ўртасида муҳокама этиладиган навбатдаги масалани кўрмоқдалар.

1979 ЙИЛНИ ЗАРБДОР МЕҲНАТ ЙИЛИГА АЙЛАНТИРАМИЗ!

«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг барча сайловчилари, гражданларига Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Мурожаати» Тошкент меҳнат коллективларининг ижодий ғайрати ва ташаббускорлигини янада ошириб юборди

Меҳнат қувончи

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси ходимлари КПСС Марказий Комитетининг барча сайловчиларга ССР Иттифоқи гражданларига Мурожаатини зўр қизиқиш билан кутиб олдилар.

Коммунистик партия раҳбарлигида амалга оширилган барча ишлар жамият фаровонлигига, меҳнаткашларнинг моддий ва турмуш даражасини оширишга. Ватанимизнинг мудофаа қудратини мустаҳкамлашга қаратилган. Турмуш яхши, ҳаёт тотли, шунинг учун ҳам бутун имкониятларни ишга солиб, меҳр билан ишлаймиз. Натижада салмоқли ютуқлар қўлга киритиляпти. Фақат ўтган йилнинг ўзида бирлашмамиз коллективи ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича топшириқни 6.3 процент бажарди. Планга қўшимча 245 минг ички, 212 минг устки трикотаж буюмлари тайёрланди. Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилаётган маҳсулот ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажмида 11 процентга етди. Бу савдо тармоқларига фахрли беш қиррали белги билан 7.8 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот чиқариш имконини берди.

Ҳозир мен 1981 йил ҳисобига ишлаяпман. Беш йиллик топшириқларини тўқувчилар Ш. Холмуҳамедова, А. Гладковалар ҳам муддатидан илгари уддалашди.

Биз бундан буён ҳам унумли ва сифатли меҳнат қиламиз. КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатида ҳам худди шу нарсага: СССР Олий Советига сайловлар кунини янги меҳнат зафарлари билан кутиб олишга, 1979 йилни зарбдор меҳнат йилига айлантиришга даъват этилади.

Умумхалқ байрами — сайловлар кунини мен биринчи квартал планини биринчи мартга кадар бажариш, барча маҳсулотни биринчи сортга топшириш билан кутиб олишга аҳд қилдим. Бошқа ўнлаб тикувчилар, тўқувчилар ҳам шундай оширилган мажбуриятлар қабул қилишди.

Е. СЕРГЕЕВА,
«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг тўқувчиси, Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери.

Мурожаатга жавобан

Шу кунларда СССР Олий Советига сайловларга қизғин тайёргарлик бормоқда. Корхона партия комитети бу даврда коллективнинг меҳнат ва ижтимоий-сиёсий активлигини янада ошириш, уларнинг бутун куч-ғайратини ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида ўз зиммаларига олган юксак мажбуриятларни муваффақиятли адо этишга сафарбар этмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Совет Социалистик республикалари Иттифоқининг барча сайловчилари, гражданларига Мурожаати барча совет кишилари қатори, корхонамиз инженер-техник ходимлари, ишчи ва хизматчиларининг ҳам ғайратига ғайрат қўшиб юборди. Мурожаатда ҳаққоний таъкидлаб ўтилганидек, партия ва ҳукуматимиз қарорларида, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқларида экономикамизни янада ривожлантириш ҳамда халқ моддий ва маданий фаровонлигини ўстириш борасида белгилаб берилган режаларни амалга ошириш партия, совет, хўжалик ва жамоат ташкилотларининг, ҳар бир коллективнинг, ҳар биримизнинг биринчи галдаги бурчимиздир.

Корхонамизда ўнинчи беш йилликнинг асосий шиори бўлган ишлаб чиқариш самарадорлигини ва сифатини ошириш йўлида кўпгина тадбирлар амалга оширилмоқда. Ҳозиргача маҳсулот сифатини бошқаришнинг львовликлар системаси бўйича 72 стандарт ишлаб чиқилди. Натижада 30 дан зиёд буюм давлат Сифат белгиси билан тайёрланяпти. Бу эса жами ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг 37 процентини ташкил этади. З. Салимов, Л. Валетова, Р. Хошимова сингари кўплаб беш йиллик зарбдорларимиз иш унуми ва сифатини янада ошириш борасида катта ютуқларга эришмоқдалар. Уларнинг кўпчилиги беш йиллик шахсий топшириқларини муддатидан илгари аадо этишди.

М. ҲАСАНОВ.
«Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари.

ФАХРЛИ ҲУҚУҚ

КПСС Марказий Комитетининг мамлакатимиз барча сайловчилари, гражданларига Мурожаати барча совет кишилари қатори биз ҳайдовчиларни ҳам ғоят тўлқинлантириб юборди. Ушбу Мурожаатда халқ номзодлари учун якдиллик билан овоз бериш, СССР гражданларининг фахрли ҳуқуқини бажаришга чақирилган.

Буни чуқур ҳис этган ҳар бир киши 4 мартда партия ва халқнинг содик фарзандлари, ўз номзодлари учун овоз бергани сайлов участкаларига борадилар. Ҳозир бизнинг таксопаркимизда жойлашган Ленин районидаги 115-сайлов округининг 37/37 агитпунктида бу муҳим санага ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Яқинда бўлиб ўтган коммунистлар йиғилишида ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йили учун белгиланган план-топшириқларни муҳокама қилиш билан бирга СССР Олий Советига сайловларга тайёргарликни ҳам кўриб чиқдик. Агитпунктимизнинг 82 агитатори сайловчилар орасида тушунтириш, агитация-пропаганда ишларини олиб боришмоқда. Ш. Ордонян, Р. Кальмиков, В. Тожиев, Р. Билолов каби агитаторлар бошқаларга ўрнак бўлишяпти.

Биз КПСС Марказий Комитети саноат бўлими мудири Иван Дмитриевич Сербин ҳамда ҳамшаҳримиз, машҳур тўқувчи Дилбар Қулматова учун овоз берамиз. СССР Олий Советига сайловлар куни ҳаётимиздаги унутилмас воқеа бўлиб қолади.

Р. МУҲАМЕДОВ,
«Главташпассавтотранс»га қарашли 3-таксопарк илғор ҳайдовчиси.

Агитпунктда маданий тадбир

Октябрь районидаги 28/28-сайлов участкасининг агитпункти коллективи сайловолди тайёргарлик ишларини пухта олиб боряпти. Плакатлар ва турли стендлар билан безатилган хонада агитаторларнинг ишлаши учун барча шароит яратилган. Бу ерга келган ҳар бир сайловчи турли адабиётларни ўқиши, газета ва журналларнинг янги сонлари билан танишиши мумкин. Шу кунларда агитаторлар оммавий-сиёсий ишларни кучайтириб юбордилар. Сайловчилар ўртасида лекция, суҳбат ва бошқа маданий тадбирлар уюштирилятпи.

Куни кеча агитпунктда яна бир маданий тадбир ўтказилди. Сайловчилар ҳузурига Охунбобоев номли республика ёш томошабинлар театрининг артистлари меҳмон бўлиб келишди. Улар «Қорақум фожиаси» спектаклидан парчалар кўрсатишди.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА

МЕҲНАТ БАЙРАМИ

Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент политехника институти студентларининг учинчи меҳнат семестри ва пахта терим кампанияси якунларига бағишланган меҳнат байрами бўлиб ўтди.

Политехниклар 11 йилдан бери студентлар қурилиш отрядлари сафида учинчи меҳнат семестрини ўтказяптилар. Шу вақт ичида 14 минг студент ана шу сиёсий, маънавий ва меҳнат мактабида чиниқди.

Ўтган йил институт студентлари Бутуниттифоқ зарбдор комсомол қурилишларининг Олтой ўлкаси, Новгород область, Гагарин ва Тошкент шаҳридаги 67 қурилиш объектларида ишладилар. Натижада 4 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилди.

Студентлар фақат қурилиш ишлари билан чегараланиб қолмай жамоат ишларида ҳам актив қатнашдилар.

Пахта терими кампаниясида политехника институти коллективи қўриқ Жиззах области далаларида 15 минг тонна пахта териб республикамизнинг катта хирмонига ўз ҳиссасини қўшди.

Қурилиш отрядлари ўртасида ўтказилган социалистик мусобақада «Ўзбекистон—78» отряди биринчи ўринни эгаллади ва кўчма Қизил байроқ билан тақдирланди.

Кечада меҳнат семестри ғолибларига Фахрий ёрлиқлар ва қимматбаҳо совғалар берилди.

Меҳнат байрамида Олтой ва Новгород областлари, Гагарин шаҳри ва Дўстлик районининг вакиллари ҳам иштирок этдилар.

Ж. САИДҚОСИМОВ.

Халқаро мавзуда суҳбат

ҒАРБДА «ИССИҚ ҚИШ»

Шу қиш кунлари Ғарбий Европа ва Америкадан олинаётган об-ҳаво маълумотларида мислсиз совуқ бўлиб турганлиги, паға-паға қор ёғаётганлиги, ҳарорат ҳаддан ташқари ўзгариб турганлиги айтилмоқда. Яқинда Ғарбий Германияда турган қор бўрони автомобиль йўлларидаги қатновни тўхтатиб қўйди, Англиядаги қаттиқ совуқ бир қанча районлардаги ҳаётни издан чиқарди. Қўшма Штатларда кўплаб ёққан қор натижасида бутун-бутун қишлоқлар билан алоқа узилди.

Аммо қаҳратон совуқ, қор ва бошқа табиат инжиқликлари капитал дунёсидаги синфий жангларни бўшаштирмади. Синоптикларнинг хабарларига зид равишда сиёсий обзорчилар ғарбнинг кўп районларида «қиш иссиқ келгани» тўғрисида ёзмоқдалар. Ғарбий Германияда кўп йиллардан бери бўлмаган Рур пўлат қуювчиларининг бир ярим ойлик иш ташлашини, Америка Форд концернининг Англиядаги заводларида ўтказилган икки ойлик забастовкани, Англия ишчилар синфининг кудратли ҳаракатларини эслатиб ўтиш кифоя. Бу ҳаракатларни 1926 йилги машҳур стачкага қиёс қилмоқдалар.

Капиталистик дунё истеҳкоми бўлмиш Қўшма Штатларда бултур забастовкалар натижасида салкам 39 миллион иш кунидан, яъни шундан аввалги йилга нисбатан 3 миллион кўп иш кунидан маҳрум бўлинди.

Энди буржуа идеологлари «синфий тотувлик», «социал шерикчилик», «меҳнат ва капитал манфаатларининг уйғунлиги» тўғрисида тобора камроқ ёзмоқдалар. Капитализм ҳимоячиларининг ана шу қалбаки назарияларини турмушнинг ўзи чиппакка чиқармоқда. Масалан, Англия каби классик капитал мамлакатини олиб кўрайлик. Лейбористлар ҳукумати уч йил муқаддам Англия тред-юнионлари (касаба союзлари) раҳбарлари билан «социал битим» деб аталган битим тузган. Меҳнаткашларнинг иш ҳақини кўпайтирмаслик сиёсати шу битимга асос қилиб олинган эди. Бироқ, иқтисодий кризис, нарх-навонинг тинимсиз ўсиши, шунинг оқибатида забастовка ҳаракатининг кудратли равишда юксалиши бу сиёсатни барбод этди. Нарх-навонинг ошиши натижасида инглиз ишчисининг реал маоши кейинги бир йилнинг ўзида 8 процент камайди. Шу сабабли Британия тред-юнионлари конгрессининг съезди омманинг тазйиқи остида ўтган йил кузида иш ҳақининг йиллик ўсишини 5 процентдан оширмаслик тўғрисида ҳукумат белгилаган «чегара»ни рад қилди.

Шундан кейин Британия оролларида қудратли иш ташлаш тўлқини мавж урди. Автомобилсозлар, бензовоз ва оғир юк машиналари ҳайдовчилари, темир йўл машинистлари, аэропортларнинг ходимлари иш ташладилар, шунинг натижасида мамлакатнинг кўпгина транспорт йўлларида қатнов тўхтаб қолди ва саноатнинг бир қанча тармоқларида ишлаб чиқариш қисқарди. 22 январь куни шаҳар коммунал муассасалари ва идораларининг 1,5 миллион ходими ишга чиқмади. Кончилар, машинасозлар ва Англия ишчилар синфининг бошқа отрядлари курашга ҳозирлик кўрмоқдалар. Ҳақиқатан ҳам Англияда кўпдан бери иш ташлаш ҳаракати шу қадар кучли тус олмаган эди. Мамлакатдаги вазият шу қадар кескинлашиб кетдики, натижада ҳукумат парламентда ўзига ишонч билдириш тўғрисидаги масалани овозга қўйишга мажбур бўлди.

Хўш, капитал мамлакатларида синфий кураш юксалиб боришининг сабаби нима?

Ишчи ва хизматчиларнинг турмуш шароитлари ёмонлашганлиги асосий сабаблардан биридир. Пулнинг қадрсизланиши ва тирикчилик қимматининг ошиши кўп жиҳатдан меҳнаткашларнинг маошини путурдан кетказмоқда. Масалан, АҚШда кейинги бир йил ичида озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи, медицина хизмати ҳақи ва квартира ҳақи ўрта ҳисобда 10 процент кўтарилди, ўртача америкалик ишчи иш ҳақининг харид қуввати эса 3,6 процент камайди. Бултур Англияда нарх-наво 8.4 процент, Италияда 12—13 процент кўтарилди. Расмий маълумотларда айтилишича, АҚШдаги 25 миллион киши, Англиядаги 5 миллион киши «камбағаллик даражаси»дан паст даражада яшамоқда.

Ишсизлик кучайиб бораётганлиги ғарбдаги синфий кураш кескинлашишининг бошқа бир жуда муҳим сабабидир. 70-йиллар давомида ривожланган капиталистик мамлакатлардаги ишсизлик икки баравар, ГФРда эса ҳатто етти баравар кўпайди! Шу мамлакатлардаги «ортиқча кишилар» армияси ҳозирги вақтда 17 миллион кишига етди.

Монополиялар ишлаб чиқаришни «рационаллаштириш» ва интенсивлаш сиёсатини капиталистик тарзда ўтказиш йўли билан ҳар йили ўн ва юз минглаб меҳнаткашларни корхоналардан бўшатиб юбормоқдалар. Ишчилар синфи бунга ўзининг синалган қуроли — иш ташлашни қарама-қарши қўймоқда. Оммавий ишдан бўшатишга қарши чиққан Рур металлургларининг юқорида айтиб ўтилган забастовкаси бунга яққол мисол бўла олади.

Ишчилар синфининг уюшган ягона ҳаракати монополияларни тез-тез чекинишга мажбур қилмоқда. Капитал мамлакатларидаги меҳнаткашларнинг синфий кураши йил сайин кучайиб бормоқда.

В. СЕРОВ.

(ТАСС).

Ишчи аҳди

«Ўзбектекстильмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасида иқтисодий тежамкорлик ҳаракати кенг қулоч ёзмоқда. Корхонанинг пешқадам ишчиларидан бири Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери Қодир Қосимов ўнинчи беш йилликда икки беш йиллик планини бажаришга аҳд қилган. У самарали меҳнат қилиш билан бирга «аъло» сифатли маҳсулот ишлаб чиқаряпти. Илғор ишчи ўз зиммасига яна бир мажбурият олиб, ҳар ҳафтада 70 килограмм металл тежаб қолишга аҳд қилди.

Бирлашма коллективи йил охиригача планга қўшимча 450 минг киловатт-соат электр энергия, 80 тонна прокат ва рангли металл тежаб қолишга ҳаракат қилмоқда.

Х. ТОЖИМАТОВ.

Манзура Алибоева кўп йиллардан бери химия-фармацевтика заводининг гален цехида ишлаб келяпти. У смена топшириқларини мунтазам 140—150 процент адо этиб, фақат аъло сифатли маҳсулот тайёрлаляпти. Илғор ишчига «Коммунистик меҳнат зарбдори» фахрли номи берилган.

СУРАТДА: Манзура Алибоева.

М. Нуриддинов фотолари.

ТАДҚИҚОТ САМАРАДОРЛИГИ ЙЎЛИДА

Ф. Энгельс номли Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институти ташкил топганлигининг 30 йиллигига бағишлаб илмий конференция бўлиб ўтди.

Конференция қатнашчилари ялпи мажлисда институтнинг илмий ишлар бўйича проректори, доцент В. Ф. Тельцовнинг «1978 йилги илмий-тадқиқот ишлари якунлари ва профессор-ўқитувчилар коллективининг 1979 йилги вазифалари», сиёсий иқтисод кафедраси мудири, экономика фанлари доктори А. Э. Эгамбердиевнинг «Халқ аҳолиси ҳақидаги социалистик қонун ва унинг Ўрта Осиё регионида кучга кириши», инглиз тили фонетикаси кафедраси мудири, профессор А. А. Абдуазизовнинг «Нутқда паралингвистик ва фонетик воситаларининг мослиги», инглиз тили лексикаси ва стилистикаси кафедрасининг мудири, профессор Э. С. Азнауровaнинг «Стилистик синтагматикани ўрганишнинг назарий асослари» ҳақидаги докладларини тингладилар.

Конференциянинг 11 секцияси ва 3 та кичик секциясида КПСС тарихи, сиёсий иқтисод, фалсафа ва илмий коммунизм, педагогика ва психология, умумий тилшунослик, чет тилларини ўқитиш методикаси, иккинчи чет тили, жисмоний тарбия ва спорт ҳамда граждан мудофааси кафедралари ўқитувчиларининг илмий докладлари тингланди.

Конференцияда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Олий ўқув юртларида илмий-тадқиқот ишлари самарадорлигини ошириш тўғрисида»ги қарори юзасидан тавсияномаларни амалга оширишга қаратилган тадбирлар белгиланди.

ПАРТИЯ ВА ДАВЛАТНИНГ ФАОЛИЯТИГА БАҒИШЛАБ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг пропаганда ва агитация бўлими Ленин орденли Бутуниттифоқ «Билим» жамияти билан ҳамкорликда КПСС ва Совет давлатининг фаолиятига бағишланган лекциялар циклини ташкил этди.

Областнинг Ангрен, Олмалиқ, Бекобод, Чирчиқ, Янгийўл, Янгиобод шаҳарлари, Бўстонлиқ, Коммунистик районларининг йирик корхоналари, қурилиш ташкилотлари, колхозларида бошланган бундай лекциялар цикли бўйича СССР Ташқи ишлар министрлиги дипломатия академиясининг профессори, иқтисод фанлари доктори В. Д. Попов «СССРнинг ташқи иқтисодий алоқаларининг ривожланиши», ВЦСПС олий касаба союз маданият мактабининг доценти, фалсафа фанлари кандидати С. М. Черкасов «Социалистик турмуш тарзи ва оила» деган мавзуларда лекциялар ўқидилар.

Лекциялар цикли 1979 йил бўйи давом этади. Уларда Москва, Ленинград шаҳарларининг етук олимлари, СССР Фанлар академиясига қарашли АҚШ, Канада, Лотин Америкаси, Осиё ва Африка, Узоқ Шарқ илмий-тадқиқот институтларининг олимлари, халқаро муносабатлар институтининг олимлари қатнашадилар.

ЁШ ТЕХНИКЛАР ИЖОДИ

Мактаб ўқувчилари ясаган қумли жойлардан ҳам, мураккаб тўсиқлардан ҳам ўта оладиган машиналар, сув ости қайиқлари, соқчи катерлар, ишлайдиган радиотехника моделлари ва приборлари, ажойиб чолғу асбоблари Тошкентда, Ёш техниклар марказий станцияси залида очилган доимий виставканинг экспонатлари бўлди. Бу ерда ёш конструкторларнинг элликдан зиёд иши намойиш қилинмоқда.

(ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ ҲАР ЙИЛГИ «АЭРОФЛОТ КУНИ» БАЙРАМИНИ БЕЛГИЛАШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

«Аэрофлот куни» байрами белгилансин.

«Аэрофлот куни» ҳар йили февраль ойининг иккинчи якшанбасида байрам қилинсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1979 йил 2 февраль.

телетайп лентасидан

● ГАВАНА. Бу ерда Кариб ҳавзаси мамлакатларини ривожлантириш ва улар билан ҳамкорлик қилиш комитети аъзоси бўлган давлатларни иқтисодий планлаштириш мутахассисларининг кенгаши тугади. Кенгашда қабул қилинган қарорларда регионал халқларининг ижтимоий проблемаларига, жумладан даромадларни одилона тақсимлашга, кенг меҳнаткашлар оммасининг аҳволини яхшилашга, ишсизликни тугатишга ғоят муҳим аҳамият бериш зарурлиги таъкидлаб ўтилди. Кенгаш қатнашчилари ажнабий капитал фаолияти устидан қатъий контроль ўрнатиш лозимлигини айтдилар.

● БУЭНОС-АЙРЕС. Бу ерда хом нефть, газ, тошкўмир, электр энергияси ва телефондан фойдаланиш ҳақи 5,7 процент оширилажаги эълон қилинди. Бунга маъмурлар пулнинг доимо қадрсизланаётганлиги билан кураш олиб бориш зарур эканлигини важ қилиб кўрсатмоқдалар.

Шу важ билан Аргентинада шу йилнинг 1 мартидан бошлаб ички линияларда ҳам, шунингдек халқаро линияларда ҳам, қуруқликдаги, денгиздаги транспортда ҳамда ҳаво транспортида пассажир ва юк ташиш ҳақи ҳам оширилади.

● ДАККА. Бангладеш пойтахтида президент Зиёвур Раҳмон раислигида план комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Бу комиссия илмий-тадқиқот ишлари ва технология ечимларининг самарадорлигини ошириш мақсадида мамлакатда фан ва техникани ривожлантиришнинг 20 йиллик планини тайёрламоқда. 1980-2000 йилларга мўлжалланган планда, жумладан, чет мамлакатларнинг озиқ-овқат маҳсулотлари билан ёрдам беришга қарам бўлишни тугатиш учун шундай маҳсулотлар етиштиришни икки баравар кўпайтириш кўзда тутилади.

(ТАСС).

• *Тежамкорлик—яхши хислат*

ЧИҚИТДАН—ҚОРА МЕТАЛЛ

Атроф-муҳитни соғломлаштириш, унинг табиий тозалигини сақлаш тобора муҳим проблемага айланиб бормоқда. Саноат, автомобиллардан фойдаланиш миқёси ўсган сари ҳавонинг тозалигини таъминлаш барча катта шаҳарлар учун умумий муаммо бўлиб қоляпти.

Мутахассисларнинг аниқлашларича, шаҳарда истиқомат қилувчи ҳар бир хонадон бир йилда 300 килограммгача ахлат чиқарар экан. Бу рақам Тошкент шаҳрининг аҳолиси сонига кўпайтирилганда йилига 1.000.000 тоннани ташкил қилади. Бир кунда шаҳримиздан 2700 тонна чиқинди шаҳар ташқарисига чиқариб ташланади. Бу чиқиндилар кўп миқдорда керакли материалларга эга. Уларнинг таркибида 30 процентгача органик моддалар, 2 процент қора металл, 25 процент қоғоз, 6—10 процентгача пластмасса буюмлари бор. Уларнинг эса ишлаб чиқаришга қайтишидан мамлакат халқ хўжалиги катта иқтисодий наф кўриши мумкин.

Ана шу мақсадда 1977 йилда Тошкентда Ўрта Осиёда ягона бўлган маиший чиқиндиларни комплекс равишда қайта ишлайдиган тажриба заводи ишга туширилди. Бу завод Тошкент шаҳар ободонлаштириш Бош бошқармасига қарашли «Автодормехбаза» тресті қошида ташкил қилинди. Уни ишга туширишдан мақсад: биринчидан, атроф-муҳитнинг табиий тозалигини сақлаб қолиш бўлса, иккинчидан, қаттиқ чиқиндиларни утилга ўтказиш йўли билан, уларни ташиб келишга кетган ҳаражатларни камайтиришдир. Заводнинг ишга туширилиши шаҳар «соғлиқни» сақлаш ташкилотларининг ишини бирмунча осонлаштирди. Ҳозирча Тошкентнинг фақат икки райони — Фрунзе ва Чилонзор районлари чиқиндиларни махсус ахлатхоналарга эмас, заводга ташиб келтиради. Машиналар чиқиндиларни бункерларга тўккандан сўнг, иссиқ сув билан ювилади ва базага қайтади. Бункердаги чиқиндилар эса пластинкасимон пўлат сўрғичлар ёрдамида диаметри 4 метрли, узунлиги 36 метрли тўртта биотермик барабанга конвейер усулида узатилади. Бу ерга мунтасил равишда иссиқ ҳаво оқими келиб туради. Ҳаво ҳарорати 70 градусга кўтарилганда касаллик тарқатувчи бактериялар, турли ҳашаротлар, қоғоз, овқат қолдиғи каби чиқиндилар биологик ёниш процессида компостга айланади. Шундан сўнг барабанлар яна конвейер усулида бўшатилади ва бу масса магнит сепараторга ўтказилади. Бу ерда компост таркибидаги қора металл ажратиб олинади ва прессга узатилади. Шундан сўнг пакетларга солинган қора металл «Вторчермет» ташкилотларига жўнатилади. Завод лойиҳада кўрсатилган қувватга эришгандан сўнг ҳар йили у ташкилотларга 3 минг тоннадан ортиқроқ металл ва шиша етказиб бериши керак. Барабандаги қолган масса эса янчиш қурилмасига ўтказилади ва қолган компост заводдаги охирги ишловни шу ерда олади.

Шуниси диққатга сазоворки, бутун технологик процесс марказий бошқарув пультининг приборлари билан кузатиб борилади. Чиқиндиларни зарарсизлантириш ва компостга айлантириш процесси завод биохимик лабораториясида мунтазам текшириб турилади.

— Завод ҳали мўлжалланган қувватга эришгани йўқ, — дейди завод директорининг ўринбосари Бахтиёр Мажидович, — яқин вақтлар ичида завод иккинчи «касб»ни эгаллайди. Янчиш қурилмасида майдалаб бўлмайдиган резина, тери, пластмасса, суяк каби чиқиндилар Чехословакиянинг «Шкода» фирмасидан келтирилган 2 та печда куйдирилади. Юқори ҳарорат остида куйдирилган бу чиқиндиларнинг қолдиғи қурилиш материалларига ёрдамчи моддалар сифатида ишлатилади.

Ҳар бир заводни унинг халқ хўжалигига келтирган фойдасига қараб баҳолайдилар. Хўш, бу янги тажриба корхонаси халқ хўжалигига нима бераолади? Бу заводнинг ёрдамида Ўзбекистон фақат ўзининг эмас, балки қўшни пахтакор республикаларни ҳам минерал ўғитлар билан таъминлай олади. Лекин органик ўғитлар масаласи-чи? Қандай ҳал этиляпти?

Республикамиз далаларида иш ҳайвонлари ўрнига машиналарнинг келиши органик ўғитлар миқдорининг кескин камайиб кетишига сабаб бўлди. Ерни эса органик ўғитларга тўйдирмаслик унинг ҳосилдорлигига салбий таъсир кўрсатади. Чиқиндиларни утилдан ўтказиш асосига қурилган Тошкент тажриба заводининг ишга тушиши сунъий органик чиқиндилар ишлаб чиқариш саноатига асос солди. Республика саноатининг тезкор одимлари билан чамбарчас бўлган бу тармоқ ҳар йили халқ хўжалигига 100 минг тоннагача минерал ўғит етказиб бериши мумкин.

Шуни мамнуният билан таъкидлаш керакки, бу тажриба заводи шаҳримизнинг бошқа корхоналарига қараганда яхши жиҳозланган. Ишчиларнинг ишлаши учун қулай шароитлар яратилган. Ишлаб чиқариш маданияти аъло деса бўлади. Завод лабораторияси керакли асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Ошхона ва спорт майдончасига эга. Ишчилар жомакорларини кийишлари ва ечинишлари учун алоҳида хоналар мавжуд. Иссиқ душ ва кийимларни зарарсизлантирувчи дезокамерали кирхона ишлаб турибди. Заводнинг ҳозирги ишлаб чиқариш қуввати йилига 50 минг тонна ўғит ва 2 минг тонна қора металлдан иборат. Завод мўлжалланган қувватга эришган вақтдаги ишлаб чиқаришдан олинадиган иқтисодий самара йилига 440 минг сўмни ташкил қилади.

М. УБАЙДУЛЛАЕВА,
Ўзбекистон ССР Давлат план комитетининг илмий-техника ахбороти ва техника тадқиқотлари илмий-текшириш институти ходими.

САНОАТ БАЗАСИ

Ўзбекистон вакиллари томонидан Новгород районидаги Панково посёлкасида қурилган керамзит бетон панель заводи уй-жой, мактаблар, болалар боғчалари, чорвачилик фермалари, бошқа қишлоқ иморатларини қуриш учун дастлабки маҳсулот — қурилиш конструкцияларини етказиб берди. Бу корхона лойиҳадаги қувват даражасига эришгач, йилига 67 минг кубометр керамзит бетон блок чиқара бошлайди. Завод Калинин, Псков ва Новгород областларининг қишлоқ қурилишларини ўз маҳсулоти билан таъминлайди. Ўзбекистон ССР қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли 23 — Тошкент қурилиш трести қурилиш поездининг коллективи ана шу «панель конвейерини» ишга туширди.

ВАҚТДАН ЎЗИБ

Электромаш заводи коллективи шаҳримиздаги барча илғор корхоналар қатори ўтган йилни муваффақиятли якунлаган эди. Корхона меҳнат аҳли янги йилнинг биринчи кварталини ҳам қувончли ютуқларни қўлга киритган ҳолда кутиб олиш учун дастлабки кунларданоқ социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирди. Корхона коллективи ўртасида бўлсангиз, бу ерда кўплаб меҳнат илғорларини учратасиз. Улар орасида беш йиллик план топшириқларини бажарганлар ва келгуси йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқараётганлар ҳам бор.

Диққатингизга ҳавола этилаётган ушбу фотолавҳада корхонанинг йиғув цехи илғор трансформатор деталлари йиғувчи слесарлардан Г. Антипова, А. Зюзина ва Р. Зокироваларни кўриб турибсиз. Бу ишлаб чиқариш илғорлари мунтазам равишда смена ойлик топшириқларини ортиғи билан адо этиб, кўпчиликка ўрнак бўлмоқдалар. Улар меҳнат қилаётган бригада коммунистик меҳнат бригадаси деган шарафли номга эга.

М. Нуриддинов фотоси.

• БЕШ ЙИЛЛИК ВАХТАСИДА

МАЖБУРИЯТГА ЯРАША

Тошкент чинни заводи маҳсулотларига бўлган талаб йил сайин ортиб бормоқда. Бунинг боиси бор албатта. Чунки бу корхона коллективи томонидан тайёрланаётган буюмларнинг сифатлилиги тобора яхшиланиб боряпти. Шунинг учун ҳам республикамизнинг турли бурчакларида яшовчи қайси хонадонга кирманг, чинни заводи маҳсулотларини учратасиз. Сервантларга чиройли қилиб териб қўйилган пахта гулли пиёла, коса, тарелка ва лаганлар бежирим ва нафислилиги билан кўзни қамаштиради.

Корхона аъзолари ўтган йилни самарали якунлашди. Пландан ташқари 951 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Коллектив янги йилда ҳам қувончли натижаларни қўлга киритиш учун астойдил меҳнат қиляпти. Корхонанинг жуда кўп ишчилари вақтдан ўзиб ишламоқдалар.

Завод чиннисозларининг бу йилги марралари ҳам юксак. Улар пландан ташқари 125 минг сўмлик фойда олишни кўзда тутишмоқда. Меҳнат унумдорлиги 2,2 процентга ортади. Ишлаб чиқариш жараёни автомат ва механизациялаштирилади. Бунинг ҳисобига қўл меҳнати 1,5 процентга қисқартирилади.

Шунингдек коллектив ишлаб чиқараётган маҳсулот сифатига ҳам алоҳида эътибор бермоқда. Бунинг учун корхонада бир қатор тадбирлар белгиланган. Завод маҳсулотининг кўпчилиги давлат Сифат белгиси билан чиқарилаётганлиги ҳам фикримизнинг ёрқин далилидир.

Сўзи билан иши бир чиннисозлар шу кунларда ўз зиммаларига олган юксак мажбуриятларни муваффақиятли адо этиш йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

400 ТОННА ПЎЛАТ

«Ўзбексельмаш» бирлашмасининг бош заводида чигит экадиган сеялкалар учун пластмассалардан воронкалар тайёрлана бошланди. Энди бирлашма коллективи қишлоқ хўжалик машиналарини ишлаб чиқаришда арзон тушадиган самарали материалдан фойдаланиш ҳисобига ҳар йили сал кам 400 тонна пўлатни тежаб қолиши мумкин.

„Тошкент оқшоми" ва „Вечерний Ташкент"

НАЗОРАТ ПОСТИ

Эски хатолар такрорланяпти

«ЖИЛСТРОЙ» ТРЕСТИГА ҚАРАШЛИ 3-ЙИРИК ПАНЕЛЛИ УЙСОЗЛИК ЗАВОДИ РЕКОНСТРУКЦИЯСИДА

3-йирик панелли уйсозлик заводи директорининг ўринбосари Леонид Александрович Зискович эрта тонгда Қурилиш механизацияси тресті 3-механизация бошқармасининг бошлиғи В. Гуровга телефон қилди.

— Жиҳозларни монтаж қилиш учун иккита кранга буюртма қабул қилинг.

— Сизга аниқроғи, қандай кран керак?

— Иккита олти тонналиги.

— Кутинг. Юборамиз.

Икки раҳбар ўртасида деярли ана шундай суҳбат бўлиб ўтди. Суҳбатдошларнинг бири (Л. Зискович) кранни кутаётган бўлса, иккинчи суҳбатдош (В. Гуров) унга ҳар куни ваъда беради.

Бу ишга тушириладиган объектда ёрдамчи пудратчи олиб бораётган иш хусусидаги биргина мисол. Қурилишнинг бош пудратчиси «Главташкентстрой»га қарашли 159-қурилиш тресті 10-қурилиш бошқармаси коллективини транспорт бошқармаси ҳайдовчилари ҳам орқага судрамоқда. Улар зиммаларидаги вазифаларни ўз вақтида бажаришмаяпти.

Ўтган йили 3-йирик панелли уйсозлик заводи «ЎЗ — 500— ТСП» серияли турар жойлар учун бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш топшириғини ошириб бажарди. 1979 йилда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини яна бирмунча ўстириш лозим. 3-кварталда тўққиз қаватли яхшиланган лойиҳага эга бўлган «148» серияли турар жой бинолари учун 8 минг куб метр йиғма темир-бетон маҳсулотлари ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш лозим.

Январь ойида 356 минг сўмлик капитал маблағни ўзлаштириш лозим эди. Лекин қурувчи ва монтажчилар ўз вазифаларини уддалай олишмади.

Масаланинг бошқа томони ҳам бор. Бош пудратчига 500 минг сўмлик турли жиҳозлар ажратилган. Демак, монтаж ишлари учун иш фронти бор. Лекин жиҳозларни созлашга киришилгани йўқ. Ўтган йили ҳам бундай ҳол содир бўлган эди. Монтажчилар суст суръатларда меҳнат қилишяпти.

Биринчи кварталда иккинчи цехнинг бетон қориш участкаси, норуда материаллар галереяси, омборхоналар қуриш керак. Агар қурилиш ишлари яхши ташкил этилса, бу вазифани бемалол амалга оширса бўлади. Бироқ, 10-қурилиш бошқармасининг 50 нафар бинокори юксак унум билан меҳнат қила олмаяпти. Бизнингча, бош пудратчи бошқарманинг бошлиғи ўртоқ Силантьев қурувчиларнинг имкониятларига ортиқча баҳо берган кўринади. Акс ҳолда у халқ хўжалигида катта аҳамиятга эга бўлган бу объектга кўпроқ ишчи кучи ажратиб, барча ишларни бажариш чора-тадбирларини кўрган бўлар эди.

Бошқа бинокорлик ташкилотлари масалан, «Таштрансспецстрой» трестига қарашли 5- ва 71-қурилиш бошқармаларининг раҳбарлари объектга кам ишчи кучи ажратишган. Улар январь ойида темирйўлни реконструкция қилиш ишларини бажаришлари керак эди. Аммо 20 минг сўмлик ишни уддалай олишмади. График бўйича эса объектни февраль ойида битказиш белгиланган.

«Ташсантехгазмонтаж» трестининг 2-монтаж бошқармаси сантехника ишларини бажармаяпти. «Главташкентстрой»нинг саноат корхоналари бошқармаси завод қурилишига маҳсулотлар етказиб бермаяпти.

Тўйтепа металл конструкция заводи объектга 260 та поддонлар етказиб бериши лозим эди. Лекин ҳозирча объектга бирорта ҳам бундай материал келтирилгани йўқ.

Завод шу йилнинг учинчи кварталида маҳсулот бера бошлаши лозим. Бу мақсадга эришиш учун эса бош пудратчилар ва кўп сонли ёрдамчи пудратчилар масъулиятни ҳис этган ҳолда, ҳамкорликда меҳнат қилишлари, қурувчи ва монтажчиларнинг ишларини бир меъёрда олиб бориш йўлларини излашлари керак!.

А. БРОНШТЕЙН.

Тошкент оқшомида босилгандан кейин

«36 СЎМЛИК АСАБ»

Шу сарлавҳа остида газетанинг 12 январь сонида босилган материалда буюртмачи камзулини тозалашга топшириб, қайтиб ололмагани ҳақида сўз борган эди.

Шаҳар кимёвий усулда кийим тозалаш фабрикасидан олинган жавобда материалдаги фактлар тасдиқланган. Ишда сансалорликка йўл қўйилгани учун смена мастери Тожихўжаевга виговор эълон қилинди. Йўқолган камзулнинг пули эгасига қайтарилди.

«ТЕЗ ХИЗМАТ ШУНАҚА БЎЛСА...»

Бу сарлавҳа остида берилган материалда ҳам «Химчистка» фабрикасининг 5-филиалида буюртмачининг пиджаги йўқолгани танқид қилинган эди.

Бу борада ҳам чора кўрилган, буюртмачига пиджагининг пули тўланган.

«РАНГИ УЧГАН ТЕЛЕВИЗОР»

Газетада шу сарлавҳа остида босилган материалда «Цвет» телеательеси ишидаги айрим нуқсонлар танқид қилинган эди.

«Зангори экран» шаҳар бирлашмасидан олинган жавобда бу масалада чора кўрилгани ва зарур тадбирлар белгилангани хабар этилган.

Хизмат кўрсатиш такомиллаштирилсин

ШАҲАР МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ ХОДИМЛАРИ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИДАН

Бугунги турмушимизни маиший хизмат турларисиз тасаввур этиш қийин. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси бошлиғи С. И. Исаев актив йиғилишида сўзлаган нутқида хизмат турларини тез тараққий эттириш аҳоли фаровонлигини ошириш, шахсни гармоник тараққий эттириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг муҳим омили сифатида таъкидлаб ўтди.

Ўтган йили шаҳримиздаги маиший хизмат кўрсатиш коллективлари бир қатор ютуқларни қўлга киритдилар. Пландан ташқари 450 минг сўмлик хизмат кўрсатилди. Шаҳарнинг ҳар бир аъзоси ҳисобига кўрсатиладиган хизмат миқдори эса 19 сўм 68 тийингача ошди. Якка буюртма асосида пайафзал тикиш, буюмлар ремонти ва янги буюмлар тикиб бериш, рўзғор жиҳозлари ва радио-телеаппаратуралар ремонти ҳажми анча ошди.

Бу ютуқларга ҳар бир ходимнинг ўзига топширилган ишга масъулияти ошганлиги, уларнинг ижодий ташаббускорлиги билан эришилди. 414 ишлаб чиқариш илғори уч йиллик топшириқни СССР Конституцияси кунигача бажариш мажбуриятини олиб ишлаб, ўз сўзларининг устидан чиқдилар. 16 ишлаб чиқариш илғори эса шахсий беш йиллик планларини икки ярим йилда адо этишди. Бичиқчилар Е. Головка, М. Шим, тикувчи Л. Жарикова, усталар В. Баришев ва И. Бочкарев ҳамда бошқа кўпчилик илғорлар ўзларининг фидокорона меҳнати билан кўпчиликка намуна бўлишмоқда. Социалистик мусобақа якунларига кўра 190 ходим «1978 йил социалистик мусобақаси ғолиби» нишонлари билан тақдирланди, 150 киши эса «Ўз касбининг устаси» деган номга сазовор бўлди. Шаҳар маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси ўтган йилнинг биринчи, иккинчи ва учинчи кварталларида Ўзбекистон ССР маиший хизмат кўрсатиш министрлиги ҳамда маҳаллий саноат ва коммунал-маиший корхоналар ходимлари касаба союзи республика комитетининг кўчма Қизил Байроғи билан мукофотланди.

Маиший хизмат кўрсатиш соҳасида қўлга киритилган ютуқлар билан бирга ҳали фойдаланилмаётган имкониятлар жуда кўп, камчилик ва нуқсонлар мавжуд. Айниқса носаноат хизмат кўрсатиш комбинати ва «Химчистка» фабрикаси ишларида қатор нуқсонларга йўл қўйиляпти. Бу корхоналарда уч йиллик план топшириқлари бажарилмади.

Уйдан туриб буюртма бериш, бевосита саноат корхоналарига бориб хизмат кўрсатиш, ҳаракатдаги қабул пунктлари каби хизмат кўрсатишнинг прогрессив усулларини янада тараққий эттириш лозим. Зарур автотранспортнинг етишмаётганлиги сабабли уларни жорий этиш ишлари қийинлашмоқда. Бунда маиший хизмат ходимларига район Советларининг ижроия комитетларининг ёрдами зарур.

Ишлаб чиқаришни концентрациялаш ва ихтисослаштириш йўли билан аҳолига хизмат кўрсатишни янада яхшилаш мумкин. Фақат ўтган йили якка тартибда кийимлар тикадиган ва ремонт қиладиган 12 та майда устахона, шунингдек «Илғор» пойафзал ишлаб чиқариш бирлашмасининг 20 та хизмат кўрсатиш устахонаси йириклаштирилди. Аммо ҳалигача кичик устахоналар жуда кўп. Бинолар етишмаётганлиги туфайли уларни йириклаштириш ишида қийинчилик туғилмоқда.

Бу борада Акмал Икромов район саноат корхоналари коллективларининг ташаббуси диққатга сазовордир. Улар умумий маблағлар ҳисобига маиший хизмат уйи қуришга аҳд қилишди.

Актив йиғилишида сўзга чиққанлар шаҳар аҳолисига хизмат кўрсатиш маданиятини ошириш зарурлигини алоҳида таъкидлаб ўтдилар. Бу борада В. И. Ленин номли якка буюртмалар ишлаб чиқариш бирлашмаси ва унинг «Янгилик» ательеларида бир қатор ютуқларга эришилди. Бу ерда жорий этилган сифатни бошқариш системаси яхши натижалар беряпти. Бошқа корхоналарда ҳам илғор коллективлар тажрибасини оммалаштириш кўзда тутилмоқда.

Маиший хизмат тармоқларида аҳолига хизмат кўрсатиш маданиятини тубдан яхшилаш масаласи ҳалигача жиддий вазифа бўлиб келмоқда. Чунки буюртмачиларга нисбатан эътиборсизлик ва ходимларнинг қўполлиги каби фактлар билан келишиб бўлмайди. Бундай нуқсонлар хизмат кўрсатиш турларини оммалаштиришга салбий таъсир этади. Актив йиғилиши қатнашчилари шу ва бунга ўхшаш ҳал этилмаган проблемаларга эътибор қаратдилар.

Актив йиғилишида шаҳар маиший хизмат кўрсатиш ходимларининг 1979 йил учун оширилган социалистик мажбуриятлари қабул қилинди.

А. ХАТАМОВ.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ГБСП ҳаётида муҳим босқич

БЕРЛИН. ГДРда Германия Бирлашган Социалистик партиясининг район ва шаҳар конференциялари бирлик белгиси остида, меҳнаткашлар партия ва ҳукумат сиёсатини тўла равишда маъқуллаётган вазиятда ўтмоқда. Коммунистларнинг 2 миллион кишидан иборат отряди ҳаётида бу муҳим босқич бўлди. Германия Демократик Республикаси ташкил этилганлигининг 30 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёрланаётган партия ташкилотлари ва меҳнаткашлар коллективлари олдида хилма-хил, мураккаб ва масъулиятли вазифалар турибди.

«Нойес дойчланд» газетаси партия конференцияларининг ишларини таърифлаб, бу конференциялар юксак масъулият руҳи билан суғорилганлигини ва коммунистлар 1979 йилги халқ хўжалик планини муваффақиятли бажаришга тайёр эканлигини кўрсатаётганини таъкидлайди.

БИРИНЧИ НАВБАТДА

ВАРШАВА. Польша пойтахтининг шимолий чеккасида дастлабки минорали кранлар қад кўтарди. Бу ерда, Висла дарёсининг ўнг соҳилида Тархоминдан бошлаб Модлингача жуда катта уй-жой комплексини қуришга киришилади. Архитектура жиҳатидан бир-бирига ўхшамайдиган ҳар хил баландликдаги уйлар янги массивнинг қиёфасини тамомила ўзгартиради. Ижтимоий-маданий муассасалар эса кўчиб келувчиларга энг кўп даражада қулайлик ва ҳузур-ҳаловат бағишлайди.

Қурилиш миқёсининг кенглиги Халқ Польшаси бунёдкорлик ишларининг энг муҳим белгисидир. Барча капитал маблағларининг тўртдан бир қисми уй-жой программасини бажаришга қаратилган. Ўтган йилдагига қараганда 35 мингта кўп, жами 340 минг квартирани фойдаланишга топшириш мўлжалланмоқда. Варшавада ҳар йили 120 минг квадрат метр уй-жой қурадиган учинчи «уй-жой фабрикаси» Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан муддатидан илгари битказилди.

РИВОЖЛАНИШНИНГ БАРҚАРОР СУРЪАТИ

СОФИЯ. 1978 йилда Болгария халқ хўжалиги муттасил ва тез суръатлар билан ривожланаверди. Бу эса БХРни 1978 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш планининг қандай бажарилганлиги тўғрисида БХР министрлар совети ҳузуридаги ижтимоий информация ягона системаси комитети бу ерда эълон қилган ахборотида таъкидлаб ўтилган.

Миллий даромад 1977 йилдагига нисбатан 6 процент, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 7 процент, меҳнат унумдорлиги эса 6,4 процент ошди. Ноқулай об-ҳаво шароитига қарамай, ўтган йили қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш 5 процент кўпайди.

Олимпия буюртмаси билан

ВЕНА. Австриянинг «Сименс-австрия» фирмасида Москва олимпия телевизион маркази учун товуш асбоб-ускуналарини топшириш тантанали маросими бўлиб ўтди. Улар энг замонавий аппаратлар билан, шу жумладан микрокомпьютер билан жиҳозланган. Бундай асбоб-ускуналар биринчи марта Олимпиада—80 да қўлланилади. Аммо у дастлаб СССР халқлари спартакиадасидаёқ синаб кўрилади.

Фирманинг бош директори В. Вольфсбергер ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди: «Бу буюртма биз учун жуда муҳим ва фахрли бўлди. Ахир бизнинг асбоб-ускуналаримиз Москвада ўтадиган ёзги олимпия ўйинлари учун хизмат қилади. Бизнинг фирмамиз Совет ташқи савдо бирлашмалари билан анъанавий амалий алоқалар боғлаб келмоқда. СССР билан ҳамкорлигимиз муваффақиятли ва самарали ривожланмоқда. Фирманинг акустик аппарати Кремлнинг Съездлар Саройида ва «Россия» меҳмонхонасининг концерт залида ўрнатилган. биз Совет Иттифоқига хилма-хил кабеллар етказиб беряпмиз. Умид қиламизки, Москвадаги олимпия телевизион маркази учун тайёрлаган овоз аппаратларимиз имтиҳондан муваффақиятли ўтади».

ЯНГИ АЭРОВОКЗАЛ ОЧИЛДИ

ВЬЕНТЬЯН. Лаос Халқ Демократик Республикаси пойтахтида қурилган мамлакатдаги энг катта аэровокзал дастлабки пассажирларни қабул қилди. Бу аэровокзал маҳаллий линияларда учаётган ва тобора кўпайиб бораётган пассажирларга хизмат қилади.

Мамлакат барча вилоятлари маъмурий марказлари ва аҳоли яшайдиган катта пунктларнинг аҳолиси авиация хизматидан фойдаланиш имкониятини олди. Пойтахт билан Лаоснинг энг узоқ тоғлик қишлоқлари ўртасида самолётлар мунтазам қатнамоқда. Газеталар, кинофильмлар ва энг зарур товарлар шу қишлоқларга энди вертолётларда етказиб берилмоқда.

БОЛАЛАР БАХТИНИ ЎЙЛАБ

АДДИС-АБЕБА. Эфиопия БМТ эълон қилган халқаро болалар йили программасини бажаришга киришди. Шу тадбирга раҳбарлик қилиш учун тузган миллий комиссияга жамоатчилик вакиллари, давлат арбоблари, маориф, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот мутахассислари киритилди.

Комиссия тайёрлаган докладда болаларни зарур нарсаларнинг ҳаммаси билан таъминлаш соҳасидаги конкрет вазифалар белгиланди. Жумладан, яқин вақт ичида болаларнинг нобуд бўлишини камайтиришга эришиш, умуммиллий она ва бола маркази ҳузурида болалар клиникалари тармоғини вужудга келтириш, мажбурий бошланғич таълимни жорий этиш кўзда тутилган.

Венгрия Халқ Республика социалистик индустриясининг энг йирик объектларидан бири ҳисобланган «Тиса» химия комбинатининг қуввати пластмассани қайта ишловчи замонавий автоматика заводи ҳисобига янада ортди.

Беш йиллик охиригача комбинатда пластмасса маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳар йили 80 минг тоннага етади. Завод ишлаб чиқарадиган маҳсулотлардан бири — қишлоқ хўжалигида кенг қўлланиладиган полиэтилен плёнкасидир.

СУРАТДА: янги завод цехида ишлаб чиқарилаётган полиэтилен плёнкасидир.

МТИ—ТАСС фотоси.

Ҳиндистондаги топилма

ДЕҲЛИ. Харьяна штатидаги тоғлик Касан қишлоғи деҳқонлари ҳиндиларнинг қадимий ибодатхонаси вайроналарини топишди. Ҳиндистонда улуғ мўғуллар сулоласи ҳукмронлиги замонидаги мис тангалар айниқса диққатга сазовордир.

Бу ердан топилган шу тангаларни ўрганиш мамлакатнинг турли районлари ўртасидаги ўша даврдаги алоқаларни аниқлаш имконини беради.

СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ МАКТАБИ

УЛАН-БАТОР. Монголиянинг корхоналари ва хўжаликларида тузилган социалистик меҳнат мактаблари илғор тажрибани оммалаштириш, новаторлар ва рационализаторларнинг таклифларини ишлаб чиқаришга жорий этишда муҳим роль ўйнамоқда.

Ишчилар бу мактабларда ўз маҳоратларини ва ишлаб чиқариш — техника билимини оширмоқдалар, меҳнатнинг илғор усулларини ўзлаштириб олмоқдалар, ҳозирги замон техникасининг энг янги муваффақиятларини ўрганмоқдалар. 1977—1978 ўқув йилида шундай мактабларни 96 минг киши битириб чиқди. Ҳозирги вақтда мамлакатда 2400 та социалистик меҳнат мактаблари бор.

ТО Справкалар бюроси

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Н. ШОКИРОВА: Чилонзорда «Шуҳрат» мактаб-магазини бор. Айтингчи, бу мактаб-магазин қандай категориядаги савдо ходимларини тайёрлайди? Уни битириб чиққанлар қаерда ишлашади?

Жавоб: Чилонзордаги «Шуҳрат» мактаб-магазини саноат товарлари бўйича мутахассислар тайёрлайди. Бу ерда ўқиш муддати олти ойдир. Ана шу боисдан бу магазин ҳам мактаб, ҳам савдо корхонаси ҳисобланади. Ўқувчилар эса олган назарий билимларини практика билан боғлашади. Бу ердаги ўқишнинг уч ойи мобайнида назарий курс машғулотлари бўлади, қолган уч ойда эса практика ўтказилади. Уни битириб чиққанлар шаҳримиздаги саноат моллари билан савдо қиладиган барча магазинларда ишлаши мумкин. «Шуҳрат» мактаб-магазинини битирганлар саноат товарлари бўйича сотувчи-контролёр-кассир ихтисослигини эгаллашади.

* * *

М. МИРАЛИЕВ: Мен маиший рўзғор машиналари ва приборларини ремонт қилиш бўйича касб эгаси бўлмоқчиман. Ана шу касбни қаерда эгаллаш мумкин?

Жавоб: Шаҳримиздаги 11 ва 34-техника билим юртлари ва 57-ўрта-ҳунар-техника билим юртида маиший рўзғор машиналари ва приборларини ремонт қилиш бўйича слесарь-электриклар тайёрланади. Ўқишга қабул қилинган ёшлар слесарлик ва электромонтаж ишлари технологияси билан, электротехника асослари билан, электр приборларини созлаш ва унинг ишлаш принциплари билан, уларни тузатиш йўл-йўриқлари ҳамда бундай жиҳозларга ишлов беришнинг қоидалари, уларнинг деталь ва узелларини ремонт қилиш ва йиғиш ишлари технологияси билан тўла танишадилар. Бу билим масканларини битириб чиққан ёшлар аҳолига маиший хизмат кўрсатадиган комбинатларда ишлашлари мумкин.

* * *

С. МУЛЛАЕВ: Мен телефонлар ишламай қолган ҳолларда қаерга мурожаат қилиш кераклиги ҳақида маълумот беришингизни сўрайман.

Жавоб: 35, 33, 32, 56 рақами билан бошланадиган телефонлар ремонти масаласида 35-99-11 рақамли телефонга қўнғироқ қилиш мумкин. Агар 91, 96, 62, 66 рақами билан бошланадиган телефонлар бузилиб қолса, бундай ҳолларда 91-99-11 рақамли телефонга қўнғироқ қилиш керак. Борди-ю, 77, 78, 76 рақами билан бошланадиган телефонлар ишламай қолса, бундай ҳолларда 78-99-11 рақамли телефонга, 44, 46, 48, 41 рақами билан бошланадиган телефонлар бузилиб қолганда, 48-99-11 телефонига қўнғироқ қилиш ва у ердаги диспетчерларга керакли буюртма бериш мумкин.

* * *

Х. ЭШОНОВА: Чармдан тайёрланган буюмларни ремонт қиладиган галантерея устахоналари ҳақида билишни истар эдим.

Жавоб: Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети маиший хизмат кўрсатиш бошқармасига қарашли «Илғор» ишлаб чиқариш бирлашмаси устахоналари чармдан тайёрланган буюмлар ремонти билан шуғулланади. Бу бирлашма Баранов кўчасидаги 54-уйда жойлашган. Бирлашманинг шаҳримиз турли районларидаги қабул пунктлари адресини билмоқчи бўлсангиз, 56-62-89 рақамли телефонга қўнғироқ қилинг.

ТАЛАНТЛИ АДИБ

(АБДУЛЛА ТОЖИБОЕВ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА)

Бу ажойиб инсон, қозоқ халқининг асл фарзанди ва талантли қалам соҳиби Абдулла Тожибоев билан биринчи марта 1960 йилда танишиш бахтига муяссар бўлдим. Москвада ўша йили СССР Ёзувчилар союзининг драматургия масалаларига бағишланган пленуми бўлган эди. Пленумда драматургия советининг раиси, атоқли санъаткор А. Д. Салинскийнинг мазмундор докладидан кейин музокаралар бошланди. Минбарга қадрдон Абдулла Тожибоев чиқди ва қардош республикалардан келган ёзувчиларнинг юрагидаги гапларни топиб айтди ва пленумнинг катта олқишига сазовор бўлди. Унинг кўтариб чиққан масаласи — қардош драматургларнинг баркамол асарларини марказий театрларда қўйдириш, таржима ишларини такомиллаштириш, Москвада халқлар театрини ташкил қилиш.

Кўриниб турибдики, бу мулоҳазалар бошқа миллатлардаги қаламкашлар учун зарур бўлган ҳаётий масалалардир. Шу сабабдан ҳам бизлар уни ҳам амалий фаолиятимиз билан, ҳам маънавий жиҳатдан қувватлардик. Ҳозиргача шу муҳим гаплар кун тартибимизда турибди. Яқинда бўлиб ўтган СССР ёзувчиларининг VI съездида ҳам юқоридаги масалалар янги оҳанг ва мазмун билан, янги фактлар ва мисоллар билан бутун кўлами ва тўла аҳамияти билан қўйилди. Шу моментларда менинг хаёлим ўтмишдаги пленумга, унда сўзга чиқиб, куйиб-пишиб гапирган дўстимиз Абдулла Тожибоевга қараб кетди. Ҳа, ўша вақтларда драматургияларимиз ва театрларимизнинг аҳволи, қилинган ишлар, вазифалар ҳақида у жондошимиз билан қизғин ва фойдали суҳбатлар ўтказганмиз, баҳслар қилганмиз, жуда кўп масалаларда фикрларимиз бир жойдан чиққанлигидан ҳар иккимиз ҳам мамнун бўлганмиз.

Абдулла Тожибоев билан пленумдан кейин 1960 ва яна 1971 йилларда Ўзбекистонда ўтказилган қозоқ адабиёти кунларида суҳбатлашиб, унинг меҳрибонлик ва жонкуярлик билан айтган сўзларидан мароқланганлигимиз ҳали-ҳали эсимда. У икки халқ ўртасидаги дўстликни, биродарликни янада кучайтириш, адабий алоқаларни такомиллаштириш, мустаҳкамлаш, бир-биримизни кўпроқ таржима қилиш, адабий қардошлигимизга бағишланган кенг ва чуқур илмий тадқиқотлар олиб бориш ҳақида куйиб-пишиб, тўлиб-тошиб гапирганлигидан қанчалик хурсанд бўлган эдик. У ўзбек муаллифларидан Ҳамза шеърларини, Ғафур Ғулом, Ойбек ва бошқа адибларнинг асарларини завқ-шавқ билан қозоқ тилига ағдаришида, Ойбек, Ғафур Ғулом, Миртемир билан қардош дўст бўлганлигида, Яшин, Уйғун, Иззат Султонлар билан мустаҳкам адабий-ижодий алоқаларини мунтазам давом эттиришида унинг пок, қадрдон қалби барқ уриб турганлигини кўрамиз. Бу қалб ўзининг салобати билан ўзбек санъаткорлари ҳақида илҳом ва жўшқинлик билан айтган сўзларида, ёзган мақолаларида яққол намоён бўлган.

Абдулла Тожибоевни ўзбек халқи ва унинг адабиёти билан узвий боғлаган мустаҳкам иплардан яна бири — унинг ижодига ўзбек мавзусини чуқур кириб бориши бўлди. Бир-бирига қуда бўлган, бир-биридан келин олиб, куёв қилган, бир яйловда чорва боққан, бир далада ҳосил етказган, бир дарёдан сув ичган ўзбеклар ва қозоқлар ўртасидаги қадимий дўстликни мадҳ этишни Абдулла Тожибоев ўзининг асосий ижодий ниятларидан бири ва муҳими деб билди.

Абдулла Тожибоевнинг «Тикланган гумбаз» пьесасининг ҳам аҳамияти алоҳидадир. Бу асарнинг қиммати шундаки, унда ўзбеклар билан қозоқларнинг дўстлиги, ҳамдардлиги, қонқардошлиги мароқ билан ифода этиб берилган. Характерлиси шундаки, унда қардош қозоқ намояндалари билан бирга, ўзбек йигит-қизларидан бўлмиш — Рустам ва Зайнабларнинг пухта образлари яратилган. Бу асар унинг муаллифини ўзбек воқелигини қанчалик яхши билишини, унга улкан меҳр-муҳаббат билан ёндошганлигини кўрсатиб турибди. «Тикланган гумбаз» муаллиф ижодий лабораториясини қардош халқнинг вакиллари образлари билан бойитиш билан бирга, икки қардош халқ ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлашга ҳисса бўлиб қўшилди. Бунинг учун унга чин юракдан чуқур миннатдорчилик билдирамиз.

Ўзбек китобхонлари ва адиблари ҳам ўзининг қозоқ биродари, улкан санъаткор Абдулла Тожибоевни эъзозлайди, унинг асарларини севиб-севиб ўқийди. Қардошимизнинг «Тикланган гумбаз» драмасини (Миртемир таржимаси). «Сир қўшиқлари» шеърлари тўплами (Миртемир, Туроб Тўла, Шуҳратлар таржимаси) ҳамда бошқа талай асарларини ўзбек тилида ўқувчилар қувонч билан кутиб олдилар.

Санъаткорнинг айниқса, поэзия ва драматургия ҳамда адабиётшунослик ва адабий танқид соҳаларидаги ижодий, новаторларча қилган меҳнатлари таҳсинга сазовордир. Ўтмишда оқинлар ижодидан ташкил топган қозоқ поэзиясига янги тематика, янги мазмун, ўзига хос характерлар олиб кирди, ўзгача шакллар кашф этди, индивидуал, такомиллашган услубини эркин намоён қилди. Унинг «Обил», «Рассом», «Тўлағой», «Қутқорув», «Оркестр», «Портретлар» каби эпик достонлари, қирққа яқин шеърий тўпламлари муаллифининг истеъдодини мана мен деб, кўз-кўз қилиб турибди.

Санъаткорнинг драматургияси ҳам алоҳида ўрганишга ва тадқиқотга лойиқ. Абдулла Тожибоев ҳам санъатдаги бу муҳташам бинога бақувват ғиштлар қўйган, шу билан тарихда қоладиган ижодий иш қилган қаламкашдир. Унинг «Майра», «Елғиз дарахт ўрмон эмас», «Халқим ҳақида афсона», «Тўй арафасида», «Кўнгилдошлар», «Қиз билан солдат» каби ўнлаб пьесалари билан қозоқ драматургиясини ривожлантирди, улар умумиттифоқ драматургиясига ҳисса бўлиб қўшилди, миллий театр репертуарини безади ва бойитди.

Абдулла Тожибоев фақат драмаларгина ёзиб қолмай, бу жанр ҳақида чуқур илмий тадқиқотлар олиб борди. «Қозоқ драматургиясининг туғилиши ва ривожланиши» деган мавзудаги узоқ вақт давомида олиб борган илмий ишларини, изланишларини 1970 йилга келиб якунлади. Бу капитал монографиянинг муаллифига ҳақли равишда филология фанлари доктори деган илмий даража берилди. Бундан ташқари олим-ижодкор «Ҳаёт ва поэзия», «Қозоқ поэзиясининг шаклланиши» каби йирик монографияларни яратдики, буларнинг ҳаммаси барча адабиётшунос ва адабий танқидчилар учун нодир илмий асарлар ҳисобланади. Абдулла Тожибоевнинг амалий-бадиий ижоди назарий-илмий фаолиятига ёрдам берган бўлса, илмий асарлари эса бадиий ижодини такомиллаштиришга, маҳоратини оширишга асос бўлди. Бадиий амалиёт ва баркамол назария Абдулла Тожибоевни ижод уфқларида парвоз қилишга иккита мустаҳкам қанот бўлди. Бу қанот ҳамиша унинг янги-янги ижодий юксакликларга кўтариб боришига ишонамиз, албатта.

Биродаримиз, ҳамкасбимиз, қондошимиз — жондошимиз, атоқли қозоқ шоири ва драматурги, талантли олим — адабиётшунос, серқирра аллома Абдулла Тожибоев 4 февраль 1979 йилда 70 га тўлди. Унга янги-янги ижодий омад, сиҳат-саломатлик тилаймиз.

Ҳафиз АБДУСАМАТОВ.

Шарқ юлдузи

ФЕВРАЛЬ СОНИДА

«Шарқ юлдузи» журналининг февраль сони босмадан чиқди. Ўқувчилар бу сафар ҳам севимли журналлари саҳифаларида қизиқарли ва ранг-баранг шеърлар, ҳикоялар, романлар, пьеса ва мақолалар, республика нашриётларида чоп этилган янги китобларга ёзилган тақризлар билан танишадилар.

Поэзия рубрикаси остида шеърият мухлислари И. Юсуповнинг «Раҳмат сенга, Ватаним», О. Холдорнинг «Шиддат», А. Софроновнинг «Гўзал тонг», С. Шчипачёвнинг «Қайинзор» ва А. Носировнинг «Пискарёва зиёратгоҳи» туркум шеърларини ўқийдилар.

Наср шинавандалари ушбу сонда Рустам Раҳмоннинг «Қутлуғ қадам» романининг давомини, Ж. Шариповнинг «Хоразм» романининг тўртинчи китобидан дастлабки бобларни, шунингдек, Н. Фозиловнинг «Тўёна» ҳикоясини ўқишлари мумкин.

Журналда «Социалистик мамлакатлар адабиёти» рубрикасида болгар драматурги Д. Асеновнинг «Олтин билан таъминланган» пьесаси Уйғун таржимасида чоп этилган.

Шунингдек, журнал саҳифаларидан Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий таваллудининг 90 йиллигига бағишланган хотиралар, мақолалар жой олган.

Журналхонлар эътиборига очерк ва адабий мақолалар ҳам ҳавола қилинган. Қуйида оқшомхонлар журналда босилаётган айрим материаллар билан танишадилар.

Олимжон ХОЛДОР

Шиддат

Шиддаткор дамларда умрим ўтадир,
Ҳаёт шошқинлиги бермайди тиним.
Яна қандай кунлар, билмам, кутадир,
Етармикан бардош етмайдир балким.

Бир кун пахтазорда вакилман, вакил,
Бир кун чорвадорга бўламан меҳмон.
Шундай ўтиб борар ойлар— тўрт фасл,
Мени кечиргайсан, донишманд замон.

Майли, тиним нима, билмайин асло,
Майли, дамлар ўтсин тобланиб, ёниб.
[Шундай кечаверса кунларим, аммо,
Мендан китобхоним кетмасми тониб!]

Тобланмоқ дегани одатий бир гап,
Самара бермаса ундан не фойда.
Мироб бўлиб сув ҳам тарайман шу тоб,
Қўшиғим оқадир анҳорда, сойда.

Уни тутмоқ бўлиб ортидан чопдим,
Сингиб кетди ғўзам қат-қатига у.
Кузда хирмонлардан мен уни топдим,
Йил бўйи қидириб— излаганим шу.

Ҳа, шу излаганим, йўқотганим ҳам,
Шиддатли давримдан узр сўрайман.
Майли, тунлар ҳатто уйқу бўлсин кам,
Мусаффо тонгларни яйраб кўрай мен.

Давримиз тезкордир, кутмоқни билмас,
Майда-чуйда ҳислар сололмас соя.
Замон шиддатига чидай олсак бас,
Йўлимиз ёритар ленинча ғоя.

● *Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий туғилган кунининг 90 йиллиги олдидан*

АНОРХОН АЯ ҲИКОЯСИ

— Бу оилада ўнга яқин фарзанд туғилган бўлса-да, булардан фақат икки қиз ва икки ўғил омон қолган,— дея ўз ҳикоясини бошлади Анорхон ая.— Булар: Исроилжон, Хожалой, Ачахон ва Ҳамза. Мен Ҳамзанинг катта опаси бўлмиш Хожалойнинг қизиман. Ҳозирги пайтда укам Аъзамжон Жалолов ҳам барҳаёт. Гап ҳамонки шу ҳақда кетган экан, Ҳамзанинг бундан ташқари яна тўртта жияни барҳаёт ва уларнинг фарзандлари турли соҳаларда эканлигини айтиб ўтишим керак. Булар: Исроилжоннинг фарзандлари — Софияхон ва Сапурахон (Фарғона яқинидаги Аввал қишлоғида) ҳамда Ҳодижон (Душанбада). Холам Ачахон Ниёзованинг ўғли Мелибой Абдуллаев эса ҳозир Қўқонда.

Исроилжон 1925 йили, Хожалой 1921 йили, Ачахон 1948 йили вафот этишган. Тоғам Ҳамза ҳалок бўлганида мен 24 ёшда эдим.

Машъум воқеа содир бўлишидан 4—5 кун аввал тоғам Тароқчилик маҳалласидаги ҳовлига (ҳозирги пайтда бу уй Ҳамза уй-музейидир) келдилар. Ҳар сафаргидек тетик, бардам, кўзлари ўйчан, овозлари майин эди. Лекин назаримда, паришонхотир эдилар. Ҳолбуки, тоғам мен билан жуда сўзамол ва хушчақчақ муомалада бўлар эдилар.

Иккинчи ўғлим Наримон яқиндагина туғилган ва эндигина ўн олти кунлик гўдак эди. Тоғам йўргакдаги гўдакни қўлга олиб, меҳр тўла нигоҳ билан унга термулдилар, юзидан ўпдилар. Сўнг бошларини бир оз ортга ташлаб, кўзларини олис-олисларга тиккандай ва ўз-ўзига сўзлагандай шундай дедилар:

— Буни қара-я, Анор қирққаям кириб қолибман. Бир пайтлар мен ҳам ана шу йўргакдаги гўдакдай она сутидан бўлак ташвишни ўйламасдим. Қирқ йил-а, ҳазилакам гапми!— Менга сездирмагандай чуқур хўрсиндилар. — Ҳали бу гўдак ўсиб-улғаяди, катта йигит бўлади...

Мен ўз ишларим, ташвишларим билан бўлиб қариндошларимнинг кўнглини овлай олмадим. Ҳа, майли, яна бир оз муддат ўтсин, ҳаммаларингизни бир жойга жам қилиб, ундан сўнг кўнгилдагини тўкиб соламан.

Тоғам гўдакка яна меҳр тўла нигоҳларини қададилар, сўнг авайлаб, менга узатдилар. Кейин тўсатдан бир нарса ёдларига тушиб қолгандай шаҳд билан ўринларидан турдиларда:— Гўдакни яхшилаб парвариш қил, омон бўлсак кўришармиз, хайр!— дея чиқиб кетдилар.

Мен гўдак билан овора бўлиб, тоғамни кузатгани ташқарига чиқолмадим. Орадан алламаҳал ўтгач, тоғам ўтирган кўрпача қатига бир қора нарса қистирганлари ёдимга тушиб қолди. Шошилиб кўрпачани кўтардим. Қолдирган нарса тоғамнинг катмонлари экан. Ошиқиб ҳовлига чиқдим, кўчага югурдим. Тоғам кўринмадилар. «Эсларидан чиқипти-да, келсалар берарман», деб сақлаб қўйдим. Минг афсуски, тоғамни кўриш менга ортиқ муяссар бўлмади...

Кейинчалик катмонни очиб кўрдим. Ундан ҳозирги пайтда ҳаммага маълум бўлган бекасам чопонда тушган суратлари чиқди. Бундан ташқари катмонда икки томонига ип ўтказилган кўзойнак, отаси Ҳакимча табибнинг дори тортишда ишлатадиган ихчам торозучаси бор эди. Яхшилаб ўралган, чамаси бир метрча келадиган энсизгина оппоқ сурпга кўзим тушганида бутун вужудим ловуллаб ёниб кетгандай бўлди.

Гап шундаки, биз— София, Сапура, уларнинг опаси Омина ва мен анча ёш пайтларимизда тоғамни жон ҳолига қўймай, чет элларга сафарлари ҳақида сўзлаб беришларини сўрардик. Тоғам ўз жиянларининг қувлик ва шўхликларини кўнглига олмас, биз билан худди боладек бўлиб кетардилар. Баъзан чопонлари барини очиб, чўнтакларигача титиб чиқардик. Тоғам кулар, ҳазиллашар, лекин истагимизни ҳамиша бажо келтирардилар.

Кунларнинг бирида кўпгина муддат йўқ бўлиб кетган тоғам пайдо бўлишлари билан биз одатдаги шўхлигимизни бошладик. Шунда қизлардан кимдир ҳалиги мен катмон орасида кўрганим оқ сурпни чўнтакларидан суғуриб олди. Ҳазиллашиб турган тоғам бирдан жиддий бўлиб қолдилар. Лекин бизга билдирмаслик бўлса керак, яна биз билан қувнаб-яшнаб сўзлаша кетдилар. Биз эса: «Бу нима, тоға, айтиб беринг» деб туриб олдик. «Сизларга тушунтиришим қийин, катта бўлсаларингиз, ўшанда айтиб бераман», дедилар. «Йўқ-йўқ, айтиб берасиз, ҳозир айтиб берасиз, биз ҳамма нарсага тушунамиз» деб тоғамни ўз ҳолига қўймасдик. Қатъиятимиздан қочиб қутулолмаган тоғам: «Майли айтсам айтиб бера қолай, мағзини кейин чақиб оларсизлар», дедилар.

— Биласизларки мен сизларга қизиқ-қизиқ воқеаларни айтиб бериш учун ҳар хил ўлкаларда, турли мамлакатларда бўламан. Ажал деган нарсани сизлар билмайсизлар, лекин у шунақа ёмон нарсаки, одам жонсиз бўлиб қолади. Мен эсам юрганим-юрган, кезганим-кезган. Ўшанга рўпара келиб қолсам, ундан қутулишнинг иложини қилолмасам, бирон ўткинчи одам ёнимдан ана шу сурпни олиб, иягимни боғлаб кетади.— Биз ҳайрон бўлиб қараб турардик.— Ана, кўрдингларми, ҳеч нарсага тушунмадиларинг, тирранчалар!

Орадан анча йил ўтгач, тушундимки, тоғам жуда катта ва сермашаққат ҳаёт кечирган эканлар, янги тузум учун кечган курашларга тўла умри хавф-хатарга ҳам сероб экан.

Катмон, торозуча, кўзойнакни Қўқондаги адабиёт музейига топширганман, оқ сурп эса қўлимда, тоғамдан хотира сифатида авайлаб сақлаяпман.

Тоғам биз жиянлари билан жуда иноқ эдилар, дедим. Ҳа, бизга жуда меҳрибон эдилар. У киши биз учун ҳар хил ўйинлар ўйлаб топар, эртаклар сўзлаб берар, ўзларининг қизиқ-қизиқ саргузаштларидан ҳикоя қилардилар. Биз билан зерикмасдилар.

Бир куни тоғам бизни атрофларига тўплаб: «Кимнинг қандай қўғирчоғи бўлса, олиб келсин», дедилар. Қўлимиздаги қўғирчоқларни яна бир марта «парваришлаб» у киши ҳузурида бўлдик. «Ие,— дедилар бизни уялтирган бўлиб,— қўғирчоқларингиз овқатланса қаерда ўтиради, ухласа қаерда ётади?» «Овқатланса тўшакда ўтиради, ухласа сўрида ётади», дедим.

— Йўқ,— дедилар тоғам жиддий,— столда овқатлансин, каравотда ухласин. Қани, менга юмшоқ симлардан топиб келинглар-чи!

Ҳар томонга югуриб, тоғам айтган симлардан топиб келдик. Тоғам чаққонлик билан ишга киришиб кетдилар. Қаттиқ симларни бир-бирига бирлаштириб, каравотча, курси ва столчалар ясадилар. Кўзимизга хунук кўринди. Буни сезган тоғам: «Шошмай туринглар, ҳозир кўрасизлар», деб бизга дағал кўринган каравот, стол, курси пойларини қизғиш сим билан ўраб чиқдилар: курси, каравот ва столчалар устига чиройли қилиб сим тортдилар. Шундай қувониб кетдикки, ўзимизда йўқ шод эдик.

Кейинчалик тушундим: тоғам эринмасдан бизнинг болалик тасаввуримизни ҳам ўзимизга сездирмаган ҳолда янги турмушга чоғлаб борган эканлар.

Биз улғая борганимиз сари Ҳамза тоғамнинг ишларига ҳам ёрдамимиз тегадиган бўлиб қолди. Хусусан, Қўқонда, Тароқчилик маҳалласининг ўнг томонида театр ташкил қилганларида биз — қизлардан фойдаланардилар. Биз маҳалладан палак, рўйжо, аёлларнинг турли хил кийим-кечакларини йиғиб берардик. Бу нарсалар тоғамга жуда кўп керак бўларди. Биз турли баҳоналар билан (масалан, «тўй-ҳашамга керак бўлиб қолди» деган баҳонада) қариндошлардан йиғиб, тоғамга —театр биносига етказардик. Спектакль тугагандан кейин эртасига эга-эгасига тарқатар ва бунинг эвазига тоғамдан кўп яхши сўзлар эшитар эдик.

Бир куни уйда дўппи тикиб ўтирардим, эшикдан тоғам мўралаб, мени имлаб айвонга чақирдилар.

— Бир нарса десам ҳеч кимга айтмайсизми?— Тоғам алланечук сирли кўринар ва қандайдир даражада безовта эдилар.

— Гапларингизни бировларга айтиб юрганмидим!— дедим гўё аразлагандай бўлиб.

— Буниси бошқача, Анор. Ҳеч ким сезмаслиги керак. Ўзинг ҳам сезиб — сезмасликка оласан. Хўпми?!

— Хўп.

— Менга менбоп паранжи керак. Ўртача, одми паранжидан.

— Уйдан ола қолингда.

— Йўқ, уларга керак бўлиб қолса, сезиб қолишади. Яхшиси, Зубайда холангникига югуриб бориб, эскироқ паранжисини бирор баҳона билан олиб кела қол.

— Нима қиласиз паранжини?

— Тс-с!— Кўрсаткич бармоқларини лабларига устига қўйдилар.— Кейин биласан...

Суҳбатни **Баҳодир АМИНОВ** ёзиб олган.

Жуманиёз ШАРИПОВ

(РОМАНДАН ПАРЧА)

— Давлат оға, бу йил ёзда мени Тошкентга ўқишга юборинг, мана аризам,— деди йигирма-йигирма иккиларга борган йигит.

— Машариф сен ўқишга кетсанг, театрнинг аҳволи нима бўлади? Ахир, театрнинг асосий артистларидансан-ку, — деди маориф нозири аризани қўлига ола туриб.

Кабинетга яна бир ёш йигит кириб келди.

— Мана, мен ҳам ариза олиб галдим.

— Матназар, на гап. Машариф билан тил бириктирганмисизлар? Сизлар кетсаларинг, театрни ёпиб қўярканмиз-да?!

Машариф Полвоновнинг тенгқури Матназар Одамов унга қараганда хипчароқ. У театрдан ташқари Хоразм комсомол ташкилотида ҳам ишларди. Йигит нозирнинг жаҳли чиқиб турганини кўриб, индамасдан чиқиб кетмоқчи эди-ю, лекин яна ўйланиб тўхтади.

— Мен бултур ҳам ариза бергандим. У вақтда ҳам худди шундай важ бўлганди, Давлат оға. — У ялингансимон нозирга тикилди. — Бизда ўрта маълумот ҳам йўқ... Артист деган олий маълумотли бўлиши керак.

Нозир аниқ ваъда бермади, маслаҳатлашиб кўрамиз, деди. Улар хайрлашиб чиқиб кетишди.

* * *

Хоразм комсомол Марказкомида талабаларни юбориш ишлари билан шуғулланувчи Матёқуб Девоновнинг қўлида ҳам бир қанча аризалар бор эди. Аризаларнинг кўпи Хива шаҳридан, баъзилари яқин район марказларидан, лекин узоқ қишлоқ, районлардан, миллий областлардан аризалар кам. У «Хўжайли, Кўҳна Урганч, Тошовуз тарафлардан, Ҳазорасп, Питнак, Дарғонота томонлардан ҳам талабаларни Тошкентга юборишимиз керак» деб ўйлар, бу ҳақдаги ўз мулоҳазаларини комсомол Марказий Комитети секретарлари Карим Болтаев, Болта Шариповларга айтарди.

Энди йигирма ёшга кирган Матёқуб Девонов оқ юзли, қора кўз, қора қош, табиатан мулойим бўлганлигидан унга кўп қизлар мафтун эди. Аммо у фақат Фотимани севар, у билан унаштирилган эди. Фотима Тошкентдан ёзги таътилга келиши биланоқ тўйни бошламоқчи. Катта рўзғорга бир ўзи бош бўлгани учун тўй қилиш қийин эканлигини биларди. Отаси инқилобдан илгари бешта бола билан оиласини ташлаб, бошқа хотинга уйланган. Укалари, сингиллари, онасини боқиш Матёқубнинг гарданида. Мана, неча йилдан бери рўзғорни ўзи тебратмоқда.

У ишини тугатиб, Фотиманинг онасидан хабар олай, деган хаёлда Патрак кўчасига бурилди. Улар Раҳмат Мажидий, Ҳодий Сайдашевларга ён қўшни. Матёқуб Девоновни Фотиманинг онаси Моможон опа очиқ чеҳра билан кутиб олди.

— Галинг, галинг, болам, қани, тўра ўтинг.

— Ҳол-аҳволингиздан хабар олай деб галдим.

— Дим яхши қилибсиз. Ман илгари ўғлим йўқ деб хафа бўлиб, юрардим. Мана, сиз ўғлимдан ҳам яхши чиқдингиз, барака топинг, болам. — Моможон опа дастурхон ёзди.

— Қизларингиздан хат олиб турибсизми?

— Ҳовва, умрлари узоқ бўлғай, тез-тез хат ёзиб туришади. Ўқишлари яхшимиш. Мен бир томондан хурсандман, лекин иккинчи томондан қийналаман. Сиз Фотимамни. Давлатбой, Ҳадичамни Тошкентга ўқишга юбориб, отаонани ёлғиз қилиб қўйдингиз.

— Ўқиб галишса Хоразмга фойдаси тегади.

— Тўғрику-я, лекин ёлғизлик ёмон. Баъзан чол-кампир арзимаган нарсага уриш иб кетамиз, мен қизларимни соғиндим, деб айтсам балога қоламан. «Ўзинг айбдорсан. Бўлмаса бўйи етиб турган қизларни Хоразмдан узоқ жойга —Тошкентга юбормидинг, мана энди ҳар куни йиғлайбериб бағримни эзяпсан. Кўп йиғлама, шум кампир, яна кўр бўлиб қолма!» деб койиганикойиган. Қизларимни соғинаман. Фотимамни ҳоли не кечди экан мусофир шаҳари...

— Нега мусофир шаҳари бўлсин, Тошкент ҳам ўзимизники. Анабиби Сафоева, Анабиби Муродова, Гулчеҳра Султонмуродовалар ҳам Тошкентга ўқишга кетамиз, деб ариза беришган. Ўзим ҳам ўқишга кетмоқчиман. Иккинчи марта ариза бердим.

— Сиз ўқишга кетсангиз, онангизнинг ҳоли не кечар экан? Укаларингизга жавр бўлади, болам.

— Тошкентда ҳам ўқиб, ҳам ишлаб пулини онамга юбораман, иним Матлатифни, синглим Шарифани ҳам ўқишга юбораман.

— Ўқиштани яхши, одам бўлишади, айтишади-ку, «илм — ақл чироғи» деб донишмандлар.

— Бу гапингиз тўғри. Ҳамма оналар ҳам сиздай онгли бўлса, Хоразм тез гуллаб кетарди. Баъзи бир ота-оналарга тушунтиравериб хуноб бўлиб кетасан.

— Болам, баъзи ўжар, қайсар оналар бўлса менга рўбарў қилинг. Ўзим уларга тушунтириб қўяман.

Моможон опа овқатга қараётган эди, Матёқуб ўрнидан турди.

— Онажон, овора бўлманг, бу ер овқат емаган жойимизми? Кеч бўлиб қолди, уйга борай, онам хавотир олиб ўтиргандир.

Матёқуб Девонов дам олиш куни укаси Матлатифни ва синглиси Шарифани ўз олдига чақириб, ўқишга боришлари ҳақида суҳбатлашди. Буни эшитган онаси:

— Болам, укаларингга нималарни тушунтиряпсан, — деб сўради хавотирланиб. Ўн тўртларга қадам қўйган Матлатиф акаси ўрнига жавоб берди:

— Биз Тошкентга ўқишга кетмоқчимиз.

— Оғам мени ҳам ўзи билан олиб кетмоқчи, — деди истараси иссиқ, кора мағиз, шўх, лўппигина Шарифа акасига илжайиб.

— Ўғлим, ўқишга кетишингга қарши эмасман, жўраларинг, тенгқурларинг ўқишга кетаётир, буни эшитдим. Лекин укаларинг бу йил бормасин, сен Тошкентда ўқишга жойлашиб ол, кейин укаларингни чақирарсан. Опанг Султонпошша, кенжатой синглинг Солиҳа билан бу ерда бир амаллаб кунимизни ўтказармиз.

— Йўқ, йўқ, бу йил биз ҳам оғам билан бирга кетамиз, — деб туриб олишди Матлатиф билан Шарифа.

— Ҳархаша қилманглар, ёз галсинчи, бир гап бўлар. — деб она уларни ҳам, ўзини ҳам юпатди.

Матёқуб Девонов хонасига киргандан кейин альбомдаги Фотиманинг суратини олиб, узоқ тикилиб қаради-да, сўнг унга хат ёза бошлади...

Ибройим ЮСУПОВ

Раҳмат сенга, замоним

Биров айтар эрта туғилсам,
Жангда мардлик кўрсатардим деб.
Биров айтар гар кечроқ келсам
Коммунизмга етар эдим деб.
Кимдир ноҳақ, кимдир айтар чин,
Текширмайман мен бу томонин.
Уз вақтида туққанинг учун,
Раҳмат сенга, замоним!
Урушлардан кеч туғилсак-да,
Биз биламиз курашлар рангин.
Жангдан қайтган аскар-ла сафда
Ютиб қайта тиклашнинг чангин,
Ев қийратган янги дунёни
Еш Атлантдай елкага олиб,
Дарёларга қўшиб дарёни
Қўрик очиб, чиққанмиз ғолиб.
Рози бўлиб мард авлодимдан
Мирзачўллар гулин сочади.
Братскда, Қайроққумларда
Миллиард юлдуз жимирлашади.
Шу сингари улуғ ишларни
Зиммамизга ортганди замон,
Бу довюрак, мард кишиларни
«Замондошим» десанг яйрар жон
Ватан деган муқаддас сезги
Кўкрагимда тошган бир дарё.
Ғайратимиз билан ул бизнинг
Яшарувчи бир гўзал дунё.
Юлдузларга уч деса Ватан,
Биз қўямиз космосга ҳам от.
Ғururimсан, эй ўзиқ даврим,
Гагаринчи навқирон авлод.
Бунинг бари менинг замоним,
Қайғуларим ҳам қувончларим.
Уз бағрига митти юрагим
Сиғдиради буткул ер шарин.
Модаларнинг билсам-да фарқин,
Мен ортидан қувиб юрмасман.
Хизматингга тайёрман, халқим,
Бир чеккада қараб турмасман.
Келажакнинг манзилгоҳига,
Авлодлар-ла бориб етармиз.
Гар етмасак... унинг йўлида
Теран из қолдириб кетармиз.
Биз гуллатган бу қирғоқларни
Ювиб турар янги тўлқинлар.
Руҳлантириб ёш авлодларни,
Биз яратган қўшиқлар янграр.
Сизлар учун жоним тасаддиқ,
Омон бўлинг, азиз дўстларим.
Оқсоқоллар йўлига содиқ,
Қалби олов замондошларим.
Сизга умрим, меҳнатим, кучим,
Ақл-ўйим, буюк армоним.
Уз вақтида туққанинг учун
Раҳмат сенга, замоним!

Ўтмишга саёҳат

Сергей СМОРОДКИН

Эверсманн ҳассаси

Ҳозир бу ҳассанинг қаердалигини билмайман. Балки ҳамон қариянинг нимжон ва этсиз бармоқлари аллақачон суви қочган ёғочни бироз бўлса ҳам илитаётгандир. Эҳтимол ҳасса музей ойнаси ортида қорайиб ётгандир ва туристлар ундаги «XIX аср дарвишининг ҳассаси» деган ёзувга кўз қирларини ташлаб ўтишаётгандирлар...

Аммо ўн беш йиллар муқаддам ҳасса эгасининг қўлида йўл кезарди. Унинг ҳалқачалари эгасининг гоҳ қувноқ, гоҳ маъюс, гоҳо ўйчан кайфиятини ифодалагандек жиринглар, энсиз ёғочнинг рангсиз нақшларига Осиёнинг майин чанги қўнаётган эди. Ўша кезда ҳасса менинг қўлимга тушганда, унинг нақши ва ҳалқачаларидан бирининг остидаги ёзувни кўриб, ҳайратга тушган эдим. Бу қадимий ёғочда тарих акс этарди. Ўшанда биз бир неча сатр ёзувни аранг ўқиган эдик.

Археолог Сергей Николаевич Юренев билан Бухоро ёнбошидаги Чашман Аюб мозорига йўл олдик. Тонг пайти эди. Ой ҳали кўк юзидан ўзининг парқу нурларини йиғиб олганича йўқ, юпқа туман деворларни хира кўрсатмоқда эди. Бўйи икки метрча келадиган барваста Сергей Николаевич олдинда борар, у бир одимлаганда мен икки қадам босиб, аранг етиб юрардим. Унинг улкан оёқлари гўё ер ва ундаги ўт-ўланларни силаб ўтаётгандек енгил борарди. Пуштиранг, ҳаворанг, оқ дарахтларни ёнлаб борардик. Олисдан булутлар кўкка туташган ердан мозор гумбази кўзга ташланарди. Тонг ғира-ширасида ер-у кўк гўё улкан боғни эслатарди.

Юреневнинг устида катта-катта тугмачали кулранг кенг кўйлак. У бундай кўйлакни бир неча йилдан буён киярди. Аммо Юреневнинг иштони ўзига хос эди. У бу иштонни қадимий турклар киядиган иштон андазасига қараб, ўзи тикиб олган. Бинобарин қандай тикиш сири унинг ёлғиз ўзигагина аён эди. Кенг иштон юрганда шамолда елкан сингари ёйиларди. Кенг кўйлак-иштонда ҳам унинг қомати ажралиб турарди. Бир гал Юренев ўзи тиккан либосни синаб кўриш ниятида эндигина бозордан қайтган туяга бир сакраб чиқиб олиб, болаларнинг қий-чувлари остида иссиқ ва чангдан қуруқшаб ётган Хиёбон кўчасини бир неча бор айланди. Сўнг виқор билан деди:

— Бу иштон Осиёнинг маҳсули. Мен эса қадимий анъанани давом эттирдим. Баҳслашиб ўтирмайман: галифе ёки оддий шим эҳтимол ўзича қулайдир. Аммо ҳатто жинси ҳам Осиё чўллари учун ярамайди. — У шундай деб дунёда ягона иштонига завқ билан тикилиб: — Йигитларгина кияди буни, ҳа, ҳақиқий йигитлар, — дея кулди...

Мен археологга, унинг уст-бошига завқ билан тикилиб қолдим. Ҳамроҳимнинг яхши кайфияти мени ҳам қамраб олди. Юренев ўзи кулмасдан гапирса-да, унинг кайф-чоғлиги беихтиёр сенга ўтиб қолганини сезмай қолади киши. Ёши анчага бориб қолган, бунинг устига соғлиғини ҳам хийла йўқотиб қўйган бу одам жуда қувноқ эди... Ўша куни археолог мени жуда барвақт уйғотди. Бухородаги ҳар бир ёдгорликни йилнинг маълум фаслида ва сутканинг муайян бир вақтида томоша қилиш керак, ўшанда ёдгорлик бутун жамолини намойиш этади, —деб ҳисобларди у. Юренев меъморнинг ўйлаган режаларини, бино бунёд этилган даврдаги тарихий шароитни ва умуман меъморчилик сирларини яхши тушунарди... Юренев Арк, Мирнараб, Кўкалдош, Хўжа Зайнуддинни, Минораи Калонни қай вақтда кўришнинг ўзи ишлаб чиққан системаси бор эди. Археологнинг фикрича, қандайдир маъюсона услубда қурилган Чашман Аюбни Темур Урганчни талон-тарож қилгандан кейин асир тушган хоразмликлар бунёд этишган. Бу бинони чинакамига томоша қиламан деган киши, Юреневнинг айтишича, эрта баҳорда, бунинг устига ҳали қуёш уч бермасдан кўриши керак. Нега? Балки бу мозорнинг Бухородаги бошқа гумбазларга ўхшамагани учундир. Эҳтимол Чашман Аюб гумбази танадан жудо қилинган жанговар шлемдаги бошни эслатиб турганидандир. Унинг ғиштлари безаксиз терилган бўлиб, зиндонга ўхшарди. Буларнинг бариси хоразмликларнинг ғам-андуҳини ифода этгандек муншайиб туради. Балки шунинг учун уни эрта баҳорда тонг чоғида кўриш маъқулроқдир. Чашман Аюб чиндан ҳам ғам-андуҳ ичида тикилиб, тургандай эди...

Жиринглаган овоз эшитилди. Бу овоз тобора бизга яқинлашарди. Кўп ўтмай дарахтлар орасидан кўк чопон кийган оппоқ соқолли чол чиқиб келди. Қария хиёл оқсар, қўлида ҳасса, унинг темир ҳалқачалари жирингларди. Ҳасса киши диққатини дарҳол ўзига жалб этарди. Унинг узунлиги бир қулочча келарди. Атрофига мис, темир, бронзадан ясалган ҳалқачалар ўрнатилган.

Юренев билан қария эски қадрдонлардек кўришдилар. Мен уларга ҳалақит бермаслик учун бир чеккада ҳассадан кўз узмай қараб турардим. Узуқ—юлуқ ўзбекча сўзлар қулоғимга чалинарди. Улар бод ва уни тузатадиган турли дорилар тўғрисида сўзлашишарди. Сўнг суҳбат мавзуи баҳорга кўчди. Унинг яхши келгани, бу —пахта учун айни муддао бўлгани, чолнинг асарлари Канадага —виставкага жўнатилгани ҳақида гап борарди. Қария кулол экан, чол Тошкентда ўқиётган, уйланишга ҳозирлик кўраётган кичик ўғли ҳақида гапирди. Сўнгра у лойни пишитадиган янги печка қураётганини айтди.

Сергей Николаевич тўсатдан мени чақириб, тавозе сақлаб, уста Ниёз билан таништирди. Уста Ниёзнинг ҳассасини сўраб олди. Археолог ҳалқачалардан бирини чаққонлик билан кўтарди. Ёнғоқ ёғочга михланган темир устидаги ёзув кўринди.

— Ўқинг!— Сергей Николаевич ҳассани менга узатди. Археологнинг овозида ҳаяжон сезилиб турарди. Мен ҳассани шошилиб қўлимга олдим. Темир ҳалқачадаги ёзув майда бўлса-са-да, аммо жуда аниқ ўйилган эди, осонлик билан ўқиларди: **Еверсманн... 1815.**

Мен ўз кўзимга ишонмай қолдим. Тасодифмикин? Бу тасодифнинг бошқа вақтда эмас, худди шу бутун рўй берганини қаранг! Кеча кечқурун Юренев билан алламаҳалгача суҳбатлашиб ўтириб, ўта ажойиб киши— оренбурглик врач Эдуард Александрович Эверсманн тўғрисида гапирган эдик. Унинг жуда хавфли саёҳати ҳақида сўзлашдик. У руслар орасидагина эмас, европалик олимлар орасида ҳам биринчилар қаторида Бухорога келди. У бу ерда қатл этилишига сал қолди. «Ўзга юртга қон тилаб келган ким экан?» —деб ўйлашиб қолишди ўша кезда бухороликлар.

— Наҳотки бу — ўша сайёҳ Бухорога кўтариб кирган ҳасса бўлса?

— Ҳа, ўша ҳассанинг ўзи. —Юренев осойишталик билан жавоб берди. —Аммо Эверсманн бу ҳассага таянганча Бухорога кириб келмаган деб ўйлайман. Ҳасса унинг қўлида эмас, нарсаларнинг орасида сақланган бўлиши керак. Таажжубланарли ери шундаки, бундай нозик нарса қандай қилиб шу кунларгача сақланган. Ҳар ҳолда 1815 йил...

Мен савол назари билан кулолга тикилдим. Аммо ҳассанинг эгаси ҳеч нарса кўрмагандай турарди. Гўё бундан бир юз эллик йил муқаддам бу ҳассанинг эгаси Бухорога келиб, ўлимига сал қолганидан бехабардай! Мен гоҳ кулолга, гоҳ ҳассага қарардим. Уста Ниёз лабларини аранг қимирлатиб, бир нарса деди. Мен унинг сўзларини илиб ололмадим. Юренев унинг сўзларини маъқуллаб, менга таржима қилди:

— Сайёҳни ҳассасидан, шерни тирноқларидан биладилар. Уста шунақа деяпти. Қаранг...

Мен ёзув битилган темир ҳалқага қўлимни тегизиб, яна бир марта ишонч ҳосил этдим.

— Ҳасса Эверсманнинг худди ўзини эслатарди, қаранг. Фақат 1820 йилнинг қишида Бухоро кўчаларида юрган сариқ соқолли мовий кўзлари тийрак савдогар қиёфасидаги Эверсманн эмас. Дерптадаги медицина факультетининг студенти, қалби романтик ҳис-туйғулар билан лиммолим тўлган Эверсманни. У ҳассаниям ўша кезда ясаган...

Сергей Николаевич қўлидаги қорамтир ёғочни силай туриб, шу сўзларни айтди. Ҳассадаги ҳалқачалар унинг сўзларини маъқуллагандек жиринглаб қўйди.

— Эверсманн Бухоро, Қашқар, Тибетни айланиб, Ҳиндистон орқали Россияга қайтмоқчи бўлган эди. Ҳасса жуда бақувват ясалган. Уни олиб кетганда ҳам чидарди. Аммо ҳасса худди Осиё учун мўлжаллангандай эди.

Ҳассани таажжуб ичида яна кўздан кечира бошладим. Одатда бир неча кишининг қўлидан ўтган бундай буюмларни кўрганда чуқур ўйга ботади одам. Бу ҳасса бизга етгунча қанчадан қанча қўллардан ўтган. Юреневнинг: «Ҳассани Эверсманн ясаган» деганича бор. У ишнинг кўзини биладиганн одам эди. Ўша кезларда кўп нарсани билган ва кўп нарса қўлидан келадиган одамларни шундай деб аташган. Йигирма ёшли Эверсманн ўз даврида Европанинг энг эътиборли университетларида таҳсил олган. Зоология, ботаника, философияни яхши билган. У жуда моҳир механик, йигирма қадам масофадан туриб ўқ ичига ўқ уза оладиган, чап қўлда ҳам ўнг қўлдагидек маҳорат билан қиличбозлик қиладиган одам эди. У яхшигина расм чизар, химия билан шуғулланарди. Чавандозликда ҳам тенги йўқ эди унинг.

(Давоми бор).

В. И. Ленин номли республика пионер ва ўқувчилар саройи қошидаги 7 йиллик музика мактаби фортепиано бўлими ўқитувчиси Ольга Вахлюева моҳир педагоглардан ҳисобланади. У ёш авлодга ўзининг музика соҳасидаги билимини сидқидилдан ўргатиб келмоқда.

СУРАТДА: О. Вахлюева ўқувчилар билан машғулотда.

Ҳ. Шодиев фотоси.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

▲ ҚУЙИ ФИЗКУЛЬТУРА КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

ГИМНАСТИКАГА ЭЪТИБОР

Ҳар куни соат ўн бирда завод радио тармоқлари орқали «Машғулотга сафланинг!» деган овоз эшитилади. Ишчи ва хизматчилар физкультура ва спорт инструкторлари томонидан белгилланган жойга тўпланадилар. Цех, бўлим ва участкаларда ишлаб чиқариш гимнастикаси машғулотлари бошланади.

Қимматли беш минут вақтни жисмоний машқларни бажаришга сарфлаш технологик ускуналар тажриба ремонт-механика заводида одат бўлиб қолганига анча бўлди. Цех, бўлим ва участкаларда машғулотларни жамоатчи активистлар, инструкторлар ўтказишади. Корхона физкультура коллективи совети улар учун ҳар йили, икки марта семинар ташкил қилиб туради. Семинар пайтида инструктор ва активистлар ишлаб чиқариш гимнастикасига доир махсус адабиётлар билан танишадилар, янги машғулотларни ўрганадилар.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, ақлий меҳнат билан банд бўлган ходимларга ва жисмоний меҳнат кишиларига алоҳида машқлар танланади. Шу боисдан ҳам цех, бўлим ва участкаларда ўтказилаётган машғулотлар кишиларнинг тетик ва бардамлигини оширмоқда. Маълумки, соғлом кишиларнинг меҳнати ҳам унумли бўлади. Шу боисдан ҳам корхонада ишлаб чиқариш самарадорлигини ошиб боришида жисмоний машқларнинг ҳам ҳиссаси бор деб айтсак хато қилмаган бўламиз.

Корхона бўлим ва цехлари ўртасидаги социалистик мусобақага якун чиқарилаётганда шу коллективларда ишлаб чиқариш гимнастикаси, умуман, физкультура ва спорт ишлари қандай ташкил қилинганлигини ҳисобга олиш ҳам одат бўлиб қолган. Бу ишчи ва хизматчиларни спортга жалб қилишда муҳим роль ўйнамоқда.

МУСОБАҚАЛАР ХРОНИКАСИ

Футбол бўйича СССР Олимпиада терма командаси шу кунларда Америка Қўшма Штатларида меҳмон бўлиб турибди. Футболчиларимиз дастлабки учрашувни Лос-Анжелес шаҳрида Мексика терма командаси билан ўтказдилар.

Мексика терма командаси составида Аргентинада бўлган жаҳон биринчилигида иштирок этган етти ўйинчи қатнашди. Биринчи бўлим ниҳоятда кескин ва тенг кураш вазиятида ўтди. Иккинчи бўлимда спортчиларимиз ҳужумкорликка аҳамият беришди. Ўйиннинг 56-минутида Устимчик катта тезликда мексикаликларнинг жарима майдонига яқинлашиб, тўпни Михаил Анга етказиб берди. У эса тўпни дарвозага йўллади. Шундай қилиб спортчиларимиз дастлабки учрашувда ғалабага эришдилар.

Учрашув сўнггида Михаил Анга жюри учрашувнинг энг яхши ўйинчисига деган совринни топширди.

* * *

Бўзсув каналида «Қишки стартлар» соврини учун байдарка ва каноэ ҳайдаш бўйича «Буревестник» кўнгилли спорт жамиятининг очиқ биринчилиги бўлиб ўтди.

Бу беллашувларда «Локомотив» кўнгилли спорт жамиятининг вакиллари икки марта биринчи ўринни қўлга киритишди. Жумладан, Н. Харитонова аёллар ўртасида уч километр масофага ўтказилган беллашувда ғолиб чиқди. Н. Судьин эса 10 километрлик масофага байдарка ҳайдаш бўйича ўтказилган пойгада маррага биринчи бўлиб келди.

«Буревестник» кўнгилли спорт жамиятининг вакили В. Устинович каноэ ҳайдаш бўйича ўн километрли масофага ўтказилган пойгада ғолиб чиқди.

* * *

Наманганда «Буревестник» кўнгилли спорт жамиятининг кураш бўйича республика биринчилиги бўлиб ўтди. Фарғона кураш усулида ўтказилган бу биринчиликда жуда кўп спортчилар иштирок этдилар. Бу курашнинг ушбу тури тобора оммалашиб бораётганлигини исботловчи далилдир. Команда ҳисобида биринчи ўринни Тошкент физкультура институтининг студентлари қўлга киритишди. Институтнинг саккиз спортчиси, яъни Р. Икромов, К. Турсунов, Т. Бўриев, С. Эргашев, А. Аҳроров, Ш. Турсунов, К. Ибрагимов ва Б. Маматовлар фахрий шоҳсупанинг энг юқори поғонасига кўтарилди.

* * *

Сухумида Тбилиси шаҳрининг «Динамо» командаси дарвозабони В. Маргания хотирасига бағишлаб ўтказилган қишки футбол турнирида Ўзбекистон ўсмирлар командаси биринчи ўринни эгаллади.

Ҳал қилувчи ўйинда ҳамюртларимиз абхазиялик тенгдошлари билан майдонга чиқишди. Асосий ва қўшимча вақтларда ҳам ғолиб аниқланмади. Шундан кейин командалар ўн бир метрли белгидан тўп тепишди. Ҳамюртларимиз хатога йўл қўйишмади ва фахрли совринни қўлга киритдилар.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Яхши дам—меҳнатга ҳамдам

Мазмунли ҳордиқ чиқаришди

...Арқон таранг тортилди. Икки группага бўлинган одамлар оёқларини қорга тираб арқонни ўз томонларига кўпроқ тортишга ҳаракат қилишмоқда. Улар узоқ вақт ўз ўринларидан силжиша олмади. Шу пайт кимдир ҳазиллашиб «Нима, сизлар шу ерда ётиб қоласизларми?» деди. Лекин унинг гапига ҳеч ким қулоқ солмади. Ўнг томонда турган полвонлар бир зарб билан чап томондагиларни ўз томонларига тортиб ўтказишди. Ғолиб чиққанлар ва мағлубиятга учраганлардан ҳам совуқ бўлганлиги учун ҳовур кўтарилиб турарди.

Ўтган шанба ва якшанба кунлари тошкентликлар Чимёнда қувноқ ҳордиқ чиқаришди. Бу сафар Чимёнга Октябрь ва Ҳамза районларининг меҳнаткашлари боришди. Районларнинг физкультура ходимлари турли мусобақаларни ташкил қилдилар. Арқон тортиш билан бирга тош кўтариш, чанғида учиш бўйича баҳслар бўлиб ўтди.

1, 2, ва 3-маданият уйларининг бадиий ҳаваскорлик коллективлари, шунингдек, Навоий номидаги, «Шарқ юлдузи» бадиий ҳаваскорлик коллективлари дам олувчиларга концерт қўйиб беришди.

...Саломатлик байрами кунларида бутун кун мобайнида тошкентлик делтапланерчилар ўзларининг қанотли аппаратларида учиб юришди.

Бутун кун мобайнида

Тошкентдаги маданият ва истироҳат боғларида якшанба куни эрталабдан кечга қадар болаларнинг қувноқ овозлари янграб турди.

Тельман номидаги маданият ва истироҳат боғида янги чанғи йўлкаси, муз ҳавзаси ташкил қилинди. Эрталаб ҳали совуқ кучли бўлган пайтда бу ерда ҳовли командаларининг шайбали хоккей бўйича биринчилиги мусобақалари бўлиб ўтди. Кейин чанада учиш баҳсларига старт берилди. Чаналарда болалар билан бирга уларнинг оталари ҳам учишди. Болаларнинг оналари эса куйинчак томошабин вазифасини бажаришди.

Комсомол 40 йиллиги номидаги истироҳат боғида ҳам якшанба куни одамлар ниҳоятда кўп бўлди. Сиз бунга суратларни кўриб ишонч ҳосил қилишингиз мумкин.

СУРАТЛАР Д А: Чимёнда қишки дам олиш; Комсомол 40 йиллиги номли боғда якшанба куни.

Л. Гусейнов фотолари.

Оҳу бўрондан қочмоқда

Синоптикларнинг тахминларига қараганда, Қозоғистоннинг яқин орада кучли бўрон туриши мумкин бўлган районларидаги оҳу подалари шу районлардан чиқиб кета бошлади. Олмаота зоологлари осмондан ўтказган кузатувлар шуни кўрсатадики, саҳро ва қуруқ даштларда яшовчи шу жониворлар хавф-хатарни сезиб, жанубга йўл олдилар. Улар учта катта подага уюшдилар. Подаларнинг бири Волга дарёси билан Урал дарёси оралиғида аниқланди. Жониворлар ҳаво айнишидан чўчиб Каспий денгизи соҳилларига равона бўлдилар. Бу ерда қиш бўйи ўтлаб юриш мумкин. Иккинчи пода Каспий билан Орол оралиғидаги районга жўнади, учинчиси эса Тянь-Шаннинг ғарбига туташ ярим саҳрони қишлаш учун танлаб олди.

Олимлар овшунослар билан биргаликда оҳулар подаларини самолёт ва вертолётлардан мунтазам равишда кузата бошладилар. Вездеход машиналарида юрувчи эпчил группалар ҳам тузилди. Уларнинг вазифаси оҳуларни пишиқ-пухта муҳофаза қилишни таъминлашдан ва музгарчилик бошланган тақдирда ночор аҳволда қолган жониворларга зудлик билан ем-хашак элтиб беришдан иборат.

Шу асрнинг бошларидан бери оҳу бутунлай йўқ бўлиб кетай деб қолган эди. Қозоғистонда бу ноёб оҳуни сақлаш учун кўрилган чоралар унинг подаларини қайта тиклаш ва миқдорини ов қилинадиган даражага етказиш имконини берди.

[ТАСС].

РЕКЛАМА РЕКЛАМА РЕКЛАМА РЕКЛАМА

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 6/II да **Севилья сартароши**, 7/II да — **Корсар.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/II да **Тинмасин соз** (19.00), 7/II да **Ташвишланманг, онажон** (16.00).

КИНО

5 ФЕВРАЛДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«СОЦИАЛИЗМ ДУНЕСИ», «ҲАММА ИШНИ КАДРЛАР ҲАЛ ҚИЛАДИ» — **Навоий номли.**

«ОДАМ ВА ЕР» — **Фестиваль.**

«САДОҚАТ», «ҚОРА ЧЕГАРА» — **Кўкча.**

«ДУХОВОЙ ОРКЕСТР ЧАЛЯПТИ» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«МИНГДАН БИР ОМАД» — **Чайка, Қозоғистон, Восток.**

«КУНЛАР ВА ТУНЛАР» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги, Нукус, Москва.**

«БЕГОНА» — **Қозоғистон** (2-зал).

«ЙИЛНИНГ БЕШИНЧИ ФАСЛИ» — **Восток** (2-зал), **Лисунов номли.**

«ТЕКШИРУВ КОМИССИЯСИ» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги.**

«ТЎРТИНЧИ БАЛАНДЛИК» — **Ҳамза номли.**

«ОРҚАДАН УРИЛГАН ЗАРБА» — **ВЛКСМ 30 йиллиги, Тинчлик.**

«ХЎРЛАНГАН» — **Искра.**

ХРОНИКАЛ ВА ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР ПРОГРАММАСИ — **Москва, Фестиваль, Лисунов номли, Мир, Восток, Ҳамза номли, Янгиобод, Ғ. Ғулом номли, Ғунча, С. Раҳимов номли, Тошкент Советининг 50 йиллиги, Қозоғистон, Навоий номли, Ўзбекистон ССР 25 йиллиги, Чайка, Кўкча, Нукус, Пионер, Тинчлик, ВЛКСМ 30 йиллиги.**

6 ФЕВРАЛДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«СОЦИАЛИЗМ ДУНЕСИ», «ҲАММА ИШНИ КАДРЛАР ҲАЛ ҚИЛАДИ» — **Навоий номли.**

«ОДАМ ВА ЕР» — **Фестиваль.**

«САДОҚАТ», «ҚОРА ЧЕГАРА» — **Кўнча.**

«АЖОЙИБ ХАРАКТЕРЛИ БУВИ» — **С. Раҳимов номли.**

«ДУХОВОЙ ОРКЕСТР ЧАЛЯПТИ» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«МИНГДАН БИР ОМАД» — **Чайка, Қозоғистон, Восток.**

«КУНЛАР ВА ТУНЛАР» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги, Нукус, Москва.**

«БЕГОНА» — **Қозоғистон** (2-зал).

«ЙИЛНИНГ БЕШИНЧИ ФАСЛИ» — **Восток** (2-зал), **Лисунов номли.**

«ТЕКШИРУВ КОМИССИЯСИ» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги.**

«ТЎРТИНЧИ БАЛАНДЛИК» — **Ҳамза номли.**

«ОРҚАДАН УРИЛГАН ЗАРБА» — **ВЛКСМ 30 йиллиги, Тинчлик.**

«ХЎРЛАНГАН» — **Искра.**

ХРОНИКАЛ ВА ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР ПРОГРАММАСИ — **Москва, Фестиваль, Лисунов номли, Мир, Восток, Ҳамза номли, Янгиобод, Ғ. Ғулом номли, Ғунча, С. Раҳимов номли, Тошкент Советининг 50 йиллиги, Қозоғистон, Навоий номли, Ўзбекистон ССР 25 йиллиги, Чайка, Кўкча, Нукус, Пионер, Тинчлик, ВЛКСМ 30 йиллиги.**

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

5, 6, 9 февраль соат 20.00 да

«ЯЛЛА»

ВОКАЛЬ-ЧОЛҒУ АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

Бадиий раҳбар — **Фарруҳ ЗОКИРОВ.**

Билетлар соат 14.00 дан сотилади.

«ЎЗПРОМВЕНТИЛЯЦИЯ» ТРЕСТИНИНГ

ЎҚУВ ПУНКТИ

3 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Курслар вентиляция системалари монтажи бўйича слесарь-вентиляциячилар, вентиляция системаларига деталлар тайёрлаш бўйича слесарь-вентиляциячилар тайёрлаб чиқаради.

КУРСЛАРГА 17 ЁШДАН 40 ЁШГАЧА БЎЛГАН, 8—10 СИНФ МАЪЛУМОТИДАГИ КИШИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Курсларга қабул қилинганларга ойига 76 сўм ҳажмида стипендия тўлаб борилади.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700074. Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 19-уй, 3-қават, кадрлар бўлими.

Телевизор экранида

5 ФЕВРАЛЬ — ДУШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.55 Пятницкий номли Давлат академик рус халқ хори оркестрининг концерти. 18.15 Тўпли хоккей бўйича жаҳон чемпионати. СССР — Швеция терма командалари. 2-тайм. Швециядан олиб кўрсатилади. 19.00 «Беш йиллик. Тўртинчи йил». «Мамлакатга кўплаб қоғоз етказиб берайлик». 19.45 В. Гусев. «Москвада баҳор», Ленсовет номли Ленинград Давлат театрининг фильм-спектакли. 21.30 «Вақт» информацион программаси. 22.05 «Санъатдаги учрашувлар». 22.45 Чана спорти бўйича Европа чемпионати. ГДРдан олиб кўрсатилади. 23.15 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Петя лақабли қуёнча ва ўрмон ошхонаси». Болалар учун мультфильм. 18.15 Мактаб ўқувчилари учун. «Олимпия умидлари» (рус.). 18.45 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ватанга сидқидилдан хизмат қиламиз» (рус.). 19.30 Фарғона область Ленинград район Маданият уйи «Тановар» халқ ашула ва рақс ансамблининг концерти. 20.30 «Ахборот» информацион программаси.

6 ФЕВРАЛЬ — СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Вақт» информацион программаси. 9.40 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.05 «Ўсмирлар ижоди». 10.35 В. Гусев. «Москвада баҳор». Ленсовет номли Ленинград Давлат театрининг фильм-спектакли. 12.20 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 Ҳужжатли фильмлар программаси. 16.15 «Жонажон табиат». 16.35 К. Тренёв. «Любовь Яровая». 17.25 Украина ССР бадиий коллективларининг концерти. Киевдан олиб кўрсатилади.

18.30 «Асл йигитлар». СССР Олий Совети депутатлигига номзод. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, ишлаб чиқариш таълими мастери Б. А. Журавлёв билан учрашув. 19.00 «Қувноқ ноталар». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Фан оламида». Украина ССР Фанлар академиясининг 60 йиллигига. Икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Украина ССР Фанлар академиясининг президенти, академик Б. Е. Патон билан учрашув. 19.50 Ижрочи ёшлар концерти. 20.20 «Биринчи кун, охирги кун». Телевизион бадиий фильм премьераси. 21.30 «Вақт» информацион программаси. 22.05 «Музикальная жизнь» телевизион журнали. 23.25 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 В. Каверин. «Қумли соат». Болалар учун телеспектакль (рус.). 12.15 Болалар учун концерт. 12.45 «Оқ бўрилар». Бадиий фильм.

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Лариска» лақабли тулки хазина қидиргани ҳақида». Болалар учун мультфильм. 18.15 Мактаб ўқувчилари учун. «Камалак». 18.45 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.00 «Аникин болалари». Телевизион ҳужжатли фильм. 19.20 «Миллионлар ленинча университети». «Совет хотин-қизлари—меҳнат ва жамоат ҳаётининг актив иштирокчилари». 19.40 «Рояль ёнида суҳбатлар». Музикали программа. 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 «Олтин созим менинг — муҳаббат». Лирик концерт. 21.30 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.05 «Илғор тажриба мактаби». Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кўрсатув. 22.25 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. «Оцеола». Бадиий фильм. 23.55 Кўрсатувлар программаси.

Ўзбекистон ССР ҳунар-техника таълими давлат комитети коллективи етакчи инженер Б. Ю. Қосимовга отаси

Юнус Қосимович ҚОСИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

5 ФЕВРАЛЬ, 1979 й.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700,000; ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари— 32-53-10; адабиёт ва санъат— 32-56-81; ахборот — 33-28-95, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-58-85, хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими— 33-81-42. нашриёт диспетчери 32-78-94 нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

Р—12854. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Е—1229.